

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU
SOCIJALNE SKRBI I
POSLOVANJU USTANOVA
SOCIJALNE SKRBI ČIJI JE
OSNIVAČ OSJEČKO-BARANJSKA
ŽUPANIJA U 2012. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za zdravstvo i
socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*

Osijek, lipnja 2013.

**INFORMACIJA O STANJU
SOCIJALNE SKRBI I
POSLOVANJU USTANOVA
SOCIJALNE SKRBI ČIJI JE
OSNIVAČ OSJEČKO-BARANJSKA
ŽUPANIJA U 2012. GODINI**

I. UVOD

Socijalna skrb je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku kojom se osiguravaju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama s nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koji uključuju prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, s ciljem unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo.

Do donošenja Zakona o socijalnoj skrbi 1997. godine sustav socijalne skrbi bio je u cijelosti centraliziran, a potpunu nadležnost nad sustavom imala je Država. Primjenom tog Zakona sustav socijalne skrbi počeo se decentralizirati, uvedene su obveze za osiguranje troškova stanovanja jedinicama lokalne samouprave, otvorene su mogućnosti drugim pravnim subjektima i fizičkim osobama za osnivanje ustanova socijalne skrbi. Županije su dobile značajno mjesto u sustavu socijalne skrbi, od 2002. godine postale su osnivačima domova za starije i nemoćne osobe kojima je osnivač bila Država, osiguravaju sredstva za materijalne troškove centara socijalne skrbi te osiguravaju sredstva za podmirenje troškova ogrjeva socijalno ugroženim kategorijama stanovništva.

Tijekom 2012. godine na snazi su bila 2 Zakona o socijalnoj skrbi, prvi je donesen 6. svibnja 2011. godine ("Narodne novine" broj 57/11.) i bio je na snazi do donošenja novog Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 33/12.) koji je stupio na snagu 24. ožujka 2012. godine. Iz tih zakona vidljiva je daljnja decentralizacija i deinstitucionalizacija sustava socijalne skrbi te prenošenje daljnjih obaveza na županije.

Županije su tako dobile u nadležnost utvrđivanje ispunjavanja propisanih uvjeta za pružanje usluga pravni osoba (do 20 korisnika, bez osnivanja doma). Isto tako, Županije utvrđuju ispunjavanje uvjeta za obavljanje poslova obiteljskog doma (do 20 korisnika), savjetovišta te pomoći i njege u kući (do 30 korisnika, bez osnivanja centra za pomoć i njegu) kao profesionalne djelatnosti u socijalnoj skrbi, a koju pruža fizička osoba. Prema Zakonu Županije mogu osnovati centar za pomoć i njegu.

Analizom i usporedbom stanja u odnosu na 2011. godinu, socijalna slika Županije u 2012. godini je sljedeća:

	2011.	2012.
1. broj stanovnika Županije prema Popisu iz 2001. godine je 330.506, odnosno prema Popisu iz 2011. godine je 305.032		
2. broj zaposlenih	(12.mjesec) 88404	(12. mjesec) 85.438
3. broj umirovljenika	67.374	66.814
4. nezaposlene osobe na kraju godine	(12. mjesec) 33474	(12. mjesec) 37.426
5. obitelj i korisnici pomoći za uzdržavanje	6.532	6.842
6. korisnici doplatka za djecu	20.051	19.497

Korišteni podaci dobiveni su od: 1. Ureda Državne uprave - Službe za gospodarstvo, 2. i 4. Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, 3. i 6. Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 5. centara za socijalnu skrb.

II. SUSTAV SOCIJALNE SKRBI UTEMELJEN NA ZAKONU O SOCIJALNOJ SKRBI

1. Način obavljanja djelatnosti socijalne skrbi

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi iz 2012. godine djelatnost socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe, fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost i udomiteljske obitelji.

Ustanove socijalne skrbi su:

1. centar za socijalnu skrb,
2. dom socijalne skrbi,
3. obiteljski centar,
4. centar za pomoć i njegu.

Djelatnost socijalne skrbi može se obavljati u mreži i izvan mreže socijalnih usluga. Mrežom socijalnih usluga određuju se za područje Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, potreban broj i vrsta socijalnih usluga. Mrežu socijalnih usluga donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi. Na temelju potreba koje su utvrđene mrežom socijalnih usluga ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju javnog natječaja vrši odabir najpovoljnijih ponuditelja s kojim skupa ugovor o međusobnim odnosima glede pružanja socijalnih usluga. Socijalne usluge izvan mreže obavljaju pravne i fizičke osobe koje su pribavile rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada u skladu s ovim Zakonom.

Ministar zdravstva i socijalne skrbi, uz prethodno pribavljena mišljenja jedinica (područne) regionalne samouprave, 2006. godine utvrdio je Mrežu domova socijalne skrbi i djelatnosti socijalne skrbi koju obavljaju vjerske zajednice, udruge i druge domaće i strane pravne ili fizičke osobe pod uvjetima i na način propisan Zakonom. Mreža je utvrđena prema stvarnoj potrebi skrbi izvan vlastite obitelji na području Republike Hrvatske za korisnike kojima se ovo pravo priznaje rješenjem centra za socijalnu skrb.

Međutim, županije, gradovi i općine, vjerske zajednice, trgovačka društva, udruge i druge domaće i strane pravne ili fizičke osobe mogu osnovati ustanove socijalne skrbi ili obavljati djelatnost socijalne skrbi i izvan Mreže za korisnike za koje usluge plaćaju sami korisnici ili članovi njihovih obitelji ili drugi obveznici uzdržavanja pod propisanim uvjetima.

a) Obiteljski centar

Prema Zakonu jedna od ustanova socijalne skrbi je obiteljski centar. Osniva se rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi za pružanje usluga savjetovanja i pomaganja obitelji, za područje jedne ili više županija.

Obiteljski centar u okviru svoje djelatnosti obavlja poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge stručne poslove koji se odnose na brak, roditeljstvo, obiteljske i partnerske odnose. Obiteljski centar obavlja i preventivno - terapijske usluge iz svog djelokruga.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u želji razvoja savjetovaništa namijenjenih obitelji, djeci i mladeži 2004. godine pokrenulo je inicijativu za osnivanje obiteljskih centara. Do 2011. godine na području Republike Hrvatske bilo je osnovano 17 obiteljskih centara.

Dugogodišnji napor da se osnuje centar u našoj Županiji urodio je plodom, a rezultat svega je da je Ministarstvo 26. travnja 2011. godine donijelo Rješenje kojim se osniva Obiteljski centar Osječko-baranjske županije sa sjedištem u Osijeku, Lorenza Jagera 12 (prostor bivšeg Centra za socijalnu skrb Osijek). Sredstva za osnivanje i početak rada Centra bila su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu.

Obiteljski centar započeo je s radom 1. siječnja 2012. godine, i upošljava 7 radnika (ravnateljica, psihologinja, pravnica, socijalna radnica, voditeljica računovodstva, računovodstvena referentica i administrativna referentica).

Djelatnost Obiteljskog centra je preventivnog i savjetodavnog karaktera. Najznačajniji poslovi i zadaci Obiteljskog centra su informiranje i savjetovanje korisnika u prevladavanju trenutnih životnih poteškoća, stvaranju uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornog odnosa pojedinca prema sebi i obitelji i društvu. Provođenje navedenih aktivnosti ima za cilj pružanje stručne i savjetodavne pomoći obitelji, djeci, mladima, osobama s invaliditetom, osobama treće životne dobi i drugim socijalno osjetljivim skupinama s ciljem osnaživanja, zaštite i unaprjeđenja kvalitete njihova života u zajednici.

Savjetodavni rad se provodi svakodnevno u prostorijama Obiteljskog centra, i to kroz individualno ili grupno savjetovanje za roditelje, roditelje i djecu, obiteljsko, partnersko, bračno savjetovanje, savjetovanje za osobe s poteškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom i osobe treće životne dobi. Stručni tim Obiteljskog centra provodi savjetovanje u zajednici, svake srijede u drugom gradu na području Županije. Savjetovanje u zajednici provodi se od srpnja 2012. godine. Provođenje savjetodavnog rada u zajednici inicirano je potrebom da se usluge savjetovanja približe potencijalnim korisnicima. Do sada je najveći odaziv korisnika zabilježen u Našicama.

Osim savjetodavnog rada, Obiteljski centar provodi i programske aktivnosti, u sklopu kojih su tijekom 2012. godine obilježeni nacionalni i međunarodne dani u godini, i to oni koji se odnose na problematiku i položaj žene u društvu, djece, djece s poteškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, mladih, obitelji te problematiku ovisnosti. Provedeni su programi "Roditeljstvo - izazovi i rizici današnje obitelji" namijenjen roditeljima s ciljem unapređivanja roditeljskih vještina i kompetencija, "Usmjerimo ljutnju na pravi put", namijenjen djeci niže osnovnoškolske dobi s ciljem prevencije posljedičnih nepoželjnih oblika ponašanja, "Zaštita od nasilja u obitelji" ciklus jednokratnih aktivnosti s ciljem prevencije nasilničkog ponašanja u obitelji te "Rastimo zajedno" namijenjen roditeljima djece predškolskog uzrasta. Održana su različita tematska predavanja namijenjena stručnoj i široj javnosti, o područjima za koja je iskazan poseban interes.

U svom radu Obiteljski centar surađuje i s drugim institucijama na području Županije koje se bave sličnom problematikom i korisnicima, kao što su škole, dječji vrtići, policija, udruge, centri za socijalnu skrb, sudovi i dr. Po potrebi Obiteljski centar provodi različite jednokratne ili višekratne aktivnosti (tematska predavanja, radionice i sl.) u suradnji s navedenim institucijama. Obiteljski centar prati potrebe u lokalnoj zajednici, detektira ih i osmišljava programe koji se temelje na problematici koja najviše zaokuplja određene kategorije ljudi.

Iz dosadašnje evidencije vidljivo je da su najveći korisnici savjetodavnog rada bili roditelji, roditelji i djeca, djeca s poteškoćama u razvoju, a glavni razlog dolaska su narušeni odnosi i nedostatak komunikacije među članovima obitelji.

U 2012. godini pruženo je 1067 savjetodavnih usluga za 606 korisnika, a u programske aktivnosti Obiteljskog centra bilo je uključeno 3699 korisnika.

Obiteljski centar Osječko-baranjske županije se u 2012. godini isključivo financirao iz Državnog proračuna u iznosu od 1.138.904,00 kune.

b) Centri socijalne skrbi na području Županije

Centri za socijalnu skrb su javne ustanove koje rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi osniva Republika Hrvatska za područje jedne ili više općina ili gradova na području iste županije, odnosno za područje Grada Zagreba.

Županija u okviru svojih zadaća financira materijalne i financijske rashode (uredski materijal, struja, voda, električna energija, troškovi telefona, stručno usavršavanje zaposlenika i sl.) centara za socijalnu skrb na svom području - Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac, Našice i Beli Manastir.

U centrima socijalne skrbi na području Županije djelatnost obavlja ukupno 143 radnika od toga 94 stručna radnika.

Prikaz zaposlenih u centrima socijalne skrbi dajemo u nastavku:

Rbr	ZANIMANJE-ZVANJE	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB						UKUPNO
		OSIJEK	BELI MANASTIR	DONJI MIHOLJAC	ĐAKOVO	NAŠICE	VALPOVO	
I.	STRUČNI RADNICI							
1.	Socijalni radnik VSS	24	7	1	7	2	4	45
2.	Socijalni radnik VŠS	5	2	1	1	3	3	15
3.	Pravnik	7	2	2	2	3	2	18
4.	Upravni pravnik	-	-	-	-	-	-	-
5.	Psiholog	5	3	-	1	1	1	11
6.	Defektolog	-	-	-	-	1	-	1
7.	Socij. pedagog	1	1	-	1	-	-	3
8.	Sociolog	1	-	-	-	-	-	1
9.	Ostali	-	-	-	-	-	-	-
	I. UKUPNO	43	15	4	12	10	10	94
II.	Ravnatelj CZSS	1	1	1	1	1	1	6
III	Drugi radnici							
1.	Admin. radnici	6	2	1	3	2	1	15
2.	Financijsko-računovodstveni radnici	4	3	2	3	2	2	16
3.	Tehnički radnici	5	2	0,5	2	1,5	1	12
	III. UKUPNO	15	7	3,5	8	5,5	4	43
	SVEUKUPNO (I.+II.+III.)	59	23	8,5	21	16,5	15	143

c) Domovi socijalne skrbi

Dom socijalne skrbi je javna ustanova, a osniva se za obavljanje socijalnih usluga propisanih Zakonom. Zakon o socijalnoj skrbi iz 2012. godine ne poznaje razvrstavanje domova prema vrsti korisnika, kao što je to bilo u ranijim zakonima. No, s obzirom na Pravilnik o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući ("Narodne novine" broj 64/09.) i nadalje koristimo takovo razvrstavanje domova. Ovo izvješće će sadržavati podatke o domovima socijalne skrbi razvrstanim na domove za djecu i mladež te domove za odrasle osobe - psihički bolesne i domove za starije i nemoćne osobe.

Na području Osječko-baranjske županije djeluju sljedeći domovi za djecu i mladež:

Dom za djecu "Klasje" Osijek je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska. Djelatnost ustanove je skrb o djeci izvan obitelji i to o djeci bez roditeljske skrbi i djeci koju roditelji zanemaruju ili zlorabe roditeljske dužnosti ili je to iz drugih razloga u djetetovom interesu, a obuhvaća stalni smještaj, poludnevni boravak, prihvata trudnica i majki s bebom te smještaj u stambenoj zajednici.

Korisnicima se osigurava prehrana, odijevanje, održavanje radne aktivnosti i korištenje slobodnog vremena te pružanja odgovarajućih oblika stručne pomoći i osposobljavanje korisnika sukladno njihovoj dobi za samostalan život izvan doma.

Optimalni kapacitet Doma je 130 korisnika, od toga 62 na stalnom smještaju, 3 na tjednom smještaju, 44 na poludnevnom boravku, 8 trudnica/majki s bebom te 13 u stambenoj zajednici.

Tijekom 2012. godine u Domu je boravilo ukupno 148 djece, od toga 74 na stalnom smještaju, 62 na poludnevnom boravku, 10 trudnica/majki s bebom te 2 u stambenoj zajednici.

Na dan 31. prosinca 2012. godine u Domu je boravilo 97 djece, od toga 50 na stalnom smještaju, 43 na poludnevnom boravku, 2 trudnice/majke s bebom te 2 u stambenoj zajednici.

Dom ima 4 stambene zajednice kapaciteta 13 korisnika, 8 žena i 5 muškaraca. U Osijeku postoje 2 muške stambene zajednice u kojima trenutno nema korisnika te 1 ženska zajednica u kojoj su smještene 2 osobe. U Osijeku se pružaju i usluge poludnevnog boravka, u 2 odgojne grupe, za 16 korisnika.

Dom ima dislociranu jedinicu u Belom Manastiru koja pruža usluge poludnevnog boravka u 3 odgojne grupe za 27 korisnika. U Čepinskim Martincima nalazi se kuća za odmor i radnu okupaciju korisnika Doma s uslugom poludnevnog boravka u koju je uključeno 6 korisnika te stambena zajednica u kojoj trenutno nema korisnika.

U ustanovi je zaposleno ukupno 48,5 radnika, od toga 33,5 stručna radnika.

Dom za odgoj djece i mladeži Osijek je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska, a djelatnost joj je pružanje usluga socijalne skrbi izvan vlastite obitelji djeci muškog spola, starosti od 7-14 godina i mladeži oba spola, starosti od 14-21 godine, a koja manifestiraju različite oblike poremećaja u ponašanju.

Korisnici su smještavani u Dom temeljem Zakona o socijalnoj skrbi (41 korisnik), Obiteljskog zakona (10 korisnika) i Zakona o sudovima za mladež (24 korisnika).

Dom pruža usluge cjelodnevnog, dnevnog i poludnevnog boravka, stalnog i privremenog smještaja te kratkotrajnog prihvata.

Ukupni kapacitet ustanove je 73 korisnika, od toga 3 u prihvatnoj stanici, 7 na stacionarnoj opservaciji, 22 na poludnevnom boravku, 24-32 na resocijalizaciji, 5 na intenzivnom tretmanu za djecu, 6-8 na intenzivnom tretmanu za djevojke te 22 korisnika u centru za odgoj.

Zaprimljeno je 236 zahtjeva za smještaj, a od toga je realiziran 151 zahtjev.

Tijekom 2012. godine različitim oblicima tretmana bilo je obuhvaćeno 212 korisnika, 115 s područja Osječko-baranjske županije, 61 iz susjednih županija, 25 iz drugih županija te 11 iz drugih država.

Od ukupnog broja korisnika, 35 je bilo u prihvatnoj stanici, 65 na stacionarnoj opservaciji, 17 na poludnevnom boravku, 51 na resocijalizaciji, 8 na intenzivnom tretmanu za djecu, 16 na intenzivnom tretmanu za djevojke te 20 korisnika u Centru za odgoj.

Najveći broj korisnika, njih 152 je boravilo u Domu do 6 mjeseci, od 6 mjeseci do 1 godine njih 21, od 1 do 2 godine 24, od 2 do 3 godine 9 te više od 3 godine, 6 korisnika.

Tijekom 2012. godine smještaj je prekinut za 97 korisnika, od toga za 34 korisnika u prihvatnoj stanici, 6 na poludnevnom boravku, 37 na domskom smještaju te za 20 korisnika u centru za odgoj.

Tijekom godine korisnici su praćeni i kontrolirani u Centru za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti u Osijeku, gdje su ih stručne osobe Centra upoznavale s problemom ovisnosti. Evidentirano je 88 osoba s problemom ovisnosti, od toga 11 s alkoholom, 4 s drogom te 73 s pušenjem.

Djelatnost u Domu obavlja ukupno 45 radnika, od toga 33 stručna radnika.

SOS-Dječje selo Ladimirevci je ustanova socijalne skrbi za zbrinjavanje djece i mladeži bez odgovarajuće roditeljske skrbi, a osnivač joj je međunarodna organizacija Kinderdorf International Ibrsbruck. U Selu žive djeca iz cijele Hrvatske.

Optimalni kapacitet SOS-Dječjeg sela je 112 korisnika na stalnom smještaju, od toga u samom Dječjem selu 80 korisnika, a u 2 podružnice Zajednice mladih u Osijeku, 32 korisnika.

Na dan 31. prosinca 2012. godine u SOS Dječjem selu bilo je smješteno 94 korisnika. Tijekom godine podnijeto je 16 zahtjeva za smještaj, realizirana su 4 zahtjeva, a smještaj je prekinut za 24 djece. Ukupno je na stalnom smještaju boravilo 111 djece.

Djelatnost u Ustanovi obavlja ukupno 50 radnika, od toga 42 stručna radnika.

Domovi za odrasle osobe skrbe se za tjelesno, mentalno ili višestruko oštećene ili psihički bolesne odrasle osobe, ovisnike o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima, osobe kojima je potrebna dugotrajna zdravstvena zaštita i njega, odnosno stacionarna skrb, te starije i nemoćne osobe.

Na području Osječko-baranjske županije djeluju sljedeći domovi za odrasle osobe:

Dom za psihički bolesne odrasle osobe Osijek je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska. Kapacitet Doma je 174 korisnika, od toga 43 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru. Na dan 31. prosinca 2012. godine u Domu je bilo smješteno 164 korisnika, od toga 43 korisnika u stacionaru, na lokaciji u Osijeku i u Čepinu. Krajem godine otvorene su 2 stambene jedinice (organizirano stanovanje uz podršku) ukupnog kapaciteta 10 korisnika.

Način plaćanja cijene usluge bio je sljedeći:

- 59 korisnika samo je plaćalo troškove smještaja
- za 39 korisnika troškove su snosili zajedno korisnik i Ministarstvo
- za 70 korisnika troškove smještaja u cijelosti je snosilo Ministarstvo
- za 6 korisnika usluga se plaćala iz drugih izvora odnosno od drugih obveznika plaćanja.

Na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je podnijetih 32 zahtjeva za smještaj u Dom, od toga 10 zahtjeva za smještaj u stacionar.

U Domu je zaposleno 94 radnika, od toga 56 stručnih radnika.

Dom ima službu pomoći i njege u kući koja je u 2012. godini pružila usluge organizirane prehrane za 46 korisnika i njege u kući za 53 korisnika, čime je obuhvaćeno ukupno 99 korisnika izvaninstitucionalne skrbi.

Dom za starije i nemoćne osobe Osijek je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Osječko-baranjska županija. Kapacitet Doma je 336 korisnika, od toga 116 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru. U Domu je na dan 31. prosinca 2012. godine bilo smješteno 340 korisnika, od toga 180 korisnika u stacionaru.

Način plaćanja cijene usluga bio je sljedeći:

- 197 korisnika sami su plaćali troškove smještaja
- za 15 korisnika troškove su snosili zajedno korisnik i Ministarstvo
- za 3 korisnika troškove smještaja u cijelosti je snosilo Ministarstvo
- za 125 korisnika usluga se plaćala iz drugih izvora odnosno od drugih obveznika plaćanja.

Na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je 1265 novih zahtjeva za smještaj u Dom, od toga 335 zahtjeva za smještaj u stacionar.

U Domu je zaposleno 87 radnika, od toga 40 stručnih radnika.

Dom za starije i nemoćne osobe Đakovo je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Osječko-baranjska županija. Kapacitet Doma je do otvaranja novoizgrađenog dijela jedinice za pojačanu njegu u travnju 2013. godine bio 200 korisnika, od toga 64 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru. U Domu je na dan 31. prosinca 2012. godine bilo smješteno 190 korisnika, od toga 67 korisnika u stacionaru.

Način plaćanja cijene usluga bio je sljedeći:

- 126 korisnika samo je plaćalo troškove smještaja
- za 14 korisnika troškove su snosili zajedno korisnik i Ministarstvo
- za 15 korisnika troškove smještaja snosilo je u cijelosti Ministarstvo
- za 35 korisnika usluga se plaćala iz drugih izvora odnosno od drugih obveznika plaćanja.

Na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je podnijetih 568 zahtjeva za smještaj u Dom, od toga 107 zahtjeva za smještaj u stacionar.

U Domu je bilo zaposleno 54 radnika, od toga 24 stručna radnika.

Od 2006. godine započeo je projekt dogradnje jedinice za pojačanu njegu Doma u Đakovu s ciljem stvaranja uvjeta za smještaj 70 % ukupnog broja korisnika u jedinici pojačane njege sukladno Pravilniku o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući.

2011. godine završeni su svi građevinski radovi, a u 2012. godini objekt je kompletno opremljen i uređen je okoliš. Za ovaj projekt iz proračuna Županije utrošeno je 14.471.043,04 kuna.

Dom za starije i nemoćne osobe Beli Manastir je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Osječko-baranjska županija. Kapacitet Doma je 180 korisnika, od toga 89 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru. U Domu je na dan 31. prosinca 2012. godine bilo smješteno 177 korisnika, od toga 86 korisnika u stacionaru.

Način plaćanja cijene usluga bio je sljedeći:

- 59 korisnika samo je plaćalo troškove smještaja
- za 16 korisnika troškove su snosili zajedno korisnik i Ministarstvo
- za 26 korisnika troškove smještaja u cijelosti je snosilo Ministarstvo
- za 76 korisnika usluga se plaćala iz drugih izvora odnosno od drugih obveznika plaćanja.

Na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je podnijetih 111 zahtjeva za smještaj u Dom, od toga 43 zahtjeva za smještaj u stacionar.

U Domu je zaposleno 50 radnika, od toga 23 stručna radnika.

Uz uslugu smještaja korisnika, Dom za starije i nemoćne osobe Đakovo pružao je i usluge pomoći i njege u kući za 27 korisnika - organiziranje prehrane, a Dom u Osijeku usluge pomoći i njege u kući za 39 korisnika - odnošenje toplih obroka.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi donijelo je 2009. godine Odluku o određivanju cijena za pojedine vrste usluga pomoći i njege u kući kojom se cijena njege i pomoći u kući, koju korisnicima socijalne skrbi kao uslugu pruža ustanova socijalne skrbi, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba, utvrđuje kako slijedi:

- usluga obavljanja kućanskih poslova 32,00 kn po satu,
- usluga održavanja osobne higijene 35,00 kn po satu,
- usluga zadovoljenja drugih svakodnevnih potreba 13,00 kn po satu.

Cijena gotovog obroka iznosi 15,00 kuna, a nabava živežnih namirnica korisniku za samostalnu pripremu obroka 10,00 kn.

Cijena dostave gotovog obroka u kuću iznosi 8,00 kn po obroku. Ako se na istu kućnu adresu dostavlja više od 1 obroka, cijena dostave obračunava se samo za 1 obrok. Cijene se odnose na korisnike kojima se to pravo priznaje temeljem rješenja centra za socijalnu skrb.

S obzirom na propisani visok imovinski cenzus mali broj korisnika može ostvariti to pravo temeljem rješenja centra za socijalnu skrb, a stvarna potreba za pomoći i njegom u kući daleko je veća.

Cijena smještaja u ustanovama kojima je Županija osnivač kreće se od 1.339,00 do 2.375,00 kuna što ovisi o načinu smještaja i pruženim uslugama (jednokrevetna, dvokrevetna ili trokrevetna soba, pokretni ili nepokretni korisnik).

Veći pritisak je na jedinice pojačane njege - stacionar, tako da je u stacionaru Doma u Osijeku smješteno 64 korisnika više od raspoloživih kapaciteta, a u Đakovu 3 korisnika više.

Dom za starije i nemoćne osobe Julije u Osijeku je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač privatna osoba. Kapacitet Doma je 33 korisnika. Na dan 31. prosinca 2012. godine u Domu je bilo smješteno 20 korisnika, od toga 7 korisnika u stacionaru.

Svi korisnici sami plaćaju troškove smještaja.

U Domu je zaposleno 10 radnika, od toga 9 stručnih radnika.

Dom za starije i nemoćne osobe Baranjsko sunce u Belom Manastiru je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač privatna osoba. Kapacitet Doma je 75 korisnika, od toga 22 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru. Na dan 31. prosinca 2012. godine u Domu je bilo smješteno 52 korisnika, od toga 17 korisnika u stacionaru.

Način plaćanja cijene usluga bio je sljedeći:

- 9 korisnika sami su plaćali troškove smještaja
- za 41 korisnika troškove smještaja snosili su zajedno korisnici i iz drugih izvora
- za 2 korisnika usluga se plaćala iz drugih izvora odnosno od drugih obveznika plaćanja.

U Domu je zaposleno 38 radnika, od toga 28 stručnih radnika.

Dom pruža usluge pomoći i njege u kući koje obavlja temeljem ugovora sklopljenog s Ministarstvom socijalne politike i mladih i Gradom Belim Manastirrom. U 2012. godini pružena je pomoć u kućanskim poslovima za 255 korisnika te je organizirana prehrana - dostava obroka u kuću za 28 korisnika.

Dom za starije i nemoćne osobe Sv. Lucija u Belišću je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač privatna osoba. Kapacitet Doma je 86 korisnika, od toga 26 korisnika u stacionaru. Na dan 31. prosinca 2012. godine u Domu je bilo smješteno 57 korisnika, od toga 26 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru.

Način plaćanja cijene usluga bio je sljedeći:

- 7 korisnika sami su plaćali troškove smještaja
- za 50 korisnika troškove smještaja snosili su zajedno korisnici i iz drugih izvora

U Domu je zaposleno 23 radnika, od toga 16 stručnih radnika.

Dom za starije i nemoćne osobe Moj dom Majdenić u Donjem Miholjcu je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač privatna osoba. Kapacitet Doma je 100 korisnika, od toga 50 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru. Na dan 31. prosinca 2012. godine u Domu je bilo smješteno 67 korisnika, od toga 47 korisnika u stacionaru.

Način plaćanja cijene usluga bio je sljedeći:

- 6 korisnika sami su plaćali troškove smještaja
- za 8 korisnika troškove su snosili zajedno korisnik i Ministarstvo
- za 7 korisnika troškove smještaja u cijelosti je snosilo Ministarstvo
- za 46 korisnika usluga se plaćala iz drugih izvora odnosno od drugih obveznika plaćanja.

U Domu je zaposleno 20 radnika, od toga 11 stručnih radnika.

Dom za starije i nemoćne osobe Sv. Ana u Zelčinu je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač privatna osoba. Kapacitet Doma je 40 korisnika, od toga 27 korisnika u jedinici pojačane njege - stacionaru. Na dan 31. prosinca 2012. godine u Domu je bilo smješteno 39 korisnika, od toga 23 korisnika u stacionaru.

Način plaćanja cijene usluga bio je sljedeći:

- 2 korisnika sami su plaćali troškove smještaja
- za 13 korisnika troškove smještaja u cijelosti je snosilo Ministarstvo
- za 24 korisnika usluga se plaćala iz drugih izvora odnosno od drugih obveznika plaćanja.

U Domu je zaposleno 13 radnika, od toga 7 stručnih radnika.

Cijena smještaja u ustanovama kojima je osnivač privatna osoba kreće se od 2.500,00 do 4.000,00 kuna.

Centar za profesionalnu rehabilitaciju Osijek je ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Osječko-baranjska županija. Djelatnost Centra je obrazovanje odraslih i ostalo obrazovanje, socijalna skrb sa smještajem (smještaj žrtava obiteljskog nasilja) i ostala socijalna skrb bez smještaja (profesionalna orijentacija i rehabilitacija invalida rada, invalida Domovinskog rata, i dr.).

U sklopu Centra djeluje:

- Centar za stradalnike Domovinskog rata

Centar za dio udruga proisteklih iz Domovinskog rata (HVIDRA-a -županijska organizacija, Udruga veterana Domovinskog rata "Kune", Hrvatsko društvo logoraša srpskih koncentracijskih logora) osigurava prostorne, psihosocijalne i sportsko - rehabilitacijske preduvjete za izvršenje programskih ciljeva udruga. To se prije svega odnosi na logističku potporu u smislu osiguranja poslovnog prostora za obavljanje administrativno - tehničkog dijela rada udruga, sudjelovanja ili potpore različitim programima psihosocijalne pomoći koje organiziraju udruge, kao i na neposrednu savjetodavnu i psihosocijalnu pomoć članovima udruga. Pomoć se pruža i različitim kategorijama stradalnika iz Domovinskog rata, a u okviru postojećih programa/projekata koje Centar provodi kao dio redovite djelatnosti.

Vežano uz sportsko - rekreacijsko i rehabilitacijsko vježbanje korisnika (civilni invalidi, invalidi rada i invalidi iz Domovinskog rata, umirovljenici i dr.) tijekom 2012. godine evidentirano je prosječno 29 korisnika, 120 dolazaka s 240 sati vježbanja mjesečno. Struktura korisnika je promjenjiva, no u prosjeku su 45% umirovljenici, 20% različite kategorija hrvatskih branitelja i stradalnika iz Domovinskog rata, 5% civilni invalidi, dok se 30% odnosi na ostale korisnike koji sami plaćaju troškove rekreacije.

- Odjel profesionalne orijentacije i rehabilitacije

U sklopu profesionalne orijentacije ukupno je obrađeno 76 predmeta, od čega je na zahtjev Stručnog tima Zavoda za mirovinsko osiguranje obrađeno 69 predmeta u prethodnom postupku te 7 predmeta na zahtjev poslodavca.

- Sklonište za žrtve obiteljskog nasilja

Tijekom 2012. godine u Skloništu za žrtve obiteljskog nasilja u Osijeku boravilo je ukupno 83 osobe, 38 žena i 45 djece (27 predškolskog uzrasta i 18 školskog uzrasta).

Najveći broj korisnika Skloništa dolazi iz Osječko-baranjske županije (28 korisnika) te iz Vukovarsko-srijemske županije (25 korisnika).

Od ukupnog broja žena većina nema kvalifikaciju tj. 24 žene, sa srednjom stručnom spremom i kvalifikacijom ukupno je bilo 13 žena, s višom ili visokom stručnom spremom 1 osoba. Većim dijelom korisnice su bile nezaposlene, njih 34, 2 su bile u radnom odnosu, dok su 2 umirovljenice. Najveći broj korisnika boravio je u Skloništu do 3 mjeseca i to ukupno 53 korisnika. Između 3 i 6 mjeseci u Skloništu je boravilo 12 korisnika, a u vremenu od 6 do 12 mjeseci boravilo je 18 korisnika.

Najviše korisnika u Sklonište je došlo je prvi put, njih 80, a 2 korisnika došla su dva puta.

Razlog za dolazak u Sklonište je zlostavljanje od strane partnera ili člana obitelji, a ono može biti fizičko, psihičko, ekonomsko, socijalno ili spolno. Žene koje dolaze u Sklonište najčešće navode prisutnost fizičkog i psihičkog zlostavljanja. Uz to spominju i probleme vezano uz oboljenja zlostavljača - alkoholizam kao najčešću pojavu vezanu uz nasilje u obitelji.

Žene i njihova djeca borave u Skloništu ovisno o vremenskom periodu u kojem mogu riješiti svoju obiteljsku situaciju. Od 83 korisnika koji su boravili u Skloništu u 2012. godini, njih 29 (12 žena i 17 djece) su se vratili u primarnu obitelj, 18 korisnika se osamostalilo (samostalno su organizirali život kroz podstanarstvo, zapošljavanje i dr.), 2 je smješteno u udomiteljsku obitelj, 21 korisnik otišao je na osobni zahtjev - nepoznato, dok je na dan 31. prosinca 2012. godine 13 korisnika i dalje ostalo na smještaju.

Sklonište za žrtve obiteljskog nasilja u Osijeku ima 9 soba (4 dvokrevetne i 5 četverokrevetnih soba), odnosno u isto vrijeme može primiti 28 korisnika. Međutim, Ugovorom s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, koji je sklopljen 01. svibnja 2006. god utvrđen je kapacitet od 20 korisnika. S obzirom da je potreba za smještajem bila daleko veća, određeni broj korisnika bio je smješten kroz hitne intervencije.

Centar se financira iz vlastitih sredstava, sredstava resornog ministarstva, Županije i Grada Osijeka. U 2012. godini Centar je ostvario prihode u iznosu od 2.134.227,46 kuna. Rashodi su iznosili 2.211.346,83 kuna. Preneseni višak prihoda iz 2011. godine iznosio je 337.516,30 kuna. Višak prihoda nad rashodima u 2012. godini je 260.396,93 kune, a sredstva će se koristiti za financiranje djelatnosti u 2013. godini. Županija je financirala rad Centra sa 645.000,00 kuna, od toga je 95.000,00 kuna utrošeno za kapitalna ulaganja na objektu - zamjenu stolarije.

d) Centar za pomoć i njegu

Centar za pomoć i njegu je ustanova koja se osniva za pružanje svih ili pojedinih usluga: organiziranje prehrane, obavljanje kućnih poslova, održavanje osobne higijene te zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba. Na području Županije ne postoji niti jedan centar za pomoć i njegu, već takove usluge pružaju kao dodatne poslove domovi za starije i nemoćne osobe te različite civilne udruge kao što su:

- Matica umirovljenika Hrvatske "Beli Manastir" s programima Društvena briga o starijim i nemoćnim osobama - socijalna skrb na djelu te Pomoć bolesnima i nemoćnima u 3. dobi,
- Udruga matice umirovljenika "Satnica" s programima Zdravo i aktivno starenje te Božićna priča - darivanje staračkih domaćinstava,
- Udruga umirovljenika Općine Kneževi Vinogradi s programom SOS za stare, nemoćne i bolesne,
- Mirovna grupa "Oaza" Beli Manastir s programom Pomoć starim i nemoćnim osobama,
- Udruga za psiho-socijalne potrebe "Amadea" s programom Dnevni boravak za starije osobe,
- Udruga Sv. Vinka Paulskog - Konferencija Svih Svetih Đakovo s programom Pomoć ljudima u potrebi i
- Udruga Sv. Vinka Paulskog - Konferencija Sv. Josipa Radnika Beliše s programom Radosno u novi dan i
- Ženska udruga "Izvor" - Kneževi Vinogradi s programom Pomoć starijim, nemoćnim i siromašnim osobama na pustarama Baranje te projektom Izvaninstitucionalna skrb - geronto skrb u kući.

Svi projekti navedenih udruga financirani su iz Županijskog proračuna u okviru financijskih mogućnosti Županije u 2012. godini.

Značajnu ulogu u pružanju usluga socijalne skrbi na području Županije ima Caritas Đakovačko - Osječko nadbiskupije u Osijeku i Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije.

Caritas Osijek pruža usluge pripreme toplih obroka za socijalno ugrožene građane Grada Osijeka te pruža usluge smještaja i prehrane korisnika u Centru za beskućnike u Osijeku.

Caritasova Pučka kuhinja u 2012. godini pripremila je i podijelila socijalno ugroženim građanima te korisnicima Centra za prihvrat beskućnika 58.513 obroka - prosječno dnevno za 160 korisnika. Cijena jednog obroka iznosila je 17,61 kunu. Dakle, ukupna vrijednost podijeljenih obroka u Pučkoj kuhinji iznosila je 1.030.413,90 kuna.

U 2011. bilo je podijeljeno 55.616 obroka - prosječno dnevno za 152 korisnika, što je za 5,21% obroka manje nego u 2012. godini.

Troškove Pučke kuhinje financirali su Osječko-baranjska županija u iznosu od 200.000,00 kuna, Grad Osijek u iznosu od 249.536,00 kuna te su korištena vlastita sredstva Caritasa u iznosu od 593.547,93 kune pribavljene od projekata-novčanih darova, Đakovačko-osječke nadbiskupije, prihoda od prodaje i ostalih donatora. Ukupan prihod Caritasa u 2012. godini bio je 1.043.083,93 kune.

Centar za prihvrat beskućnika kapaciteta je 24 ležaja, dvije muške spavaonice s po 10 ležaja i "ženska soba" s 4 ležaja koja je dograđena u 2010. godini.

U 2012. godini smještaj je zatražilo 59 osoba, od toga 12 žena. Najviše njih, 41 je s područja Osijeka. Do 3 mjeseca u Centru je boravilo 37 osoba, od 3 - 6 mjeseci 9 osoba, od 6 - 12 mjeseci 3 osobe, od 1 - 2 godine 2 osobe te više od 2 godine 8 osoba. Do 30 godina starosti bilo je 13 osoba, od 31 do 50 godina starosti 23 osobe, od 51 do 65 godina starosti 19 osoba, a preko 65 godina starosti 4 osobe. Bilo je ukupno 54.449 noćenja, odnosno prosječno mjesečno 15 korisnika. Za ovaj oblik socijalne skrbi iz Proračuna Grada Osijeka utrošeno je 400.000,00 kn.

U zimskom razdoblju koje je trajalo oko 5,5 mjeseci (70 obroka dnevno) Centar je bio otvoren cjelodnevno i korisnicima su se pružale usluge večere, noćenja, doručka, pranje posteljine i odjeće. Izvanredni troškovi takvog rada podmireni su sredstvima Grada Osijeka. U ljetnom razdoblju korisnici su imali doručak i večeru u Centru, a ručak u Pučkoj kuhinji.

Hrvatski Crveni križ Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije je humanitarna i dobrovoljna zajednica udruga gradskih društava i općinskog društva Crvenog križa (Beli Manastir, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo te Darda) s pravnom osobnošću, koja djeluje na području Osječko-baranjske županije u svrhu promicanja humanitarnih ciljeva od opće koristi, a na osnovi misije i načela Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Aktivnosti Društva Crvenog križa u smislu humanitarne intervencije mogu se podijeliti na traženje donacija i koordiniranje podjele pomoći povratnicima, starijim osobama, osobama u stanju socijalne potrebe, programi za osobe treće životne dobi i osobe s invaliditetom. Društva Crvenog križa u 2012. godini primila su donacije različitih artikala kao što su hrana, higijenske potrepštine, odjeća, obuća, školski pribor, invalidska kolica, donje rublje, gnojivo i dr. Koordinirano je prikupljanje rabljene odjeće i obuće. Samo u takvim akcijama prikupljeno je i podijeljeno oko 15.000 kg odjeće i obuće. Osim odjeće i obuće prikupljala se i hrana.

U redovitoj akciji "Solidarnost na djelu" prikupljeno je 116.924,25 kn, oko 16.200 kg odjeće te 855 kg hrane. Prikupljene su i igračke koje su darivala djeca, učenici osnovnih škola. Prikupljena sredstva i materijalna dobra korištena su kao pomoć socijalno ugroženom stanovništvu s područja Osječko-baranjske županije. Osobama u socijalnoj potrebi i povratnicima dijeljena je pomoć u vidu pokrivača, kreveta, madraca i higijenskih paketa.

Pri Općinskom društvu Crvenog križa Darda djelovao je mobilni tim koji je, u okviru UNHCR-ovog programa Pomoć u lokalnoj zajednici, pomagao starima i nemoćnima u obavljanju kućanskih poslova te u dobavljanju lijekova i prijevozu liječniku. U program je bilo uključeno 178 korisnika, od toga 123 žene. Na provedbi programa bila je uposlena jedna osoba. Program se nadopunjavao angažmanom 13 volontera i provedbom drugih programa, a provodio se uz potporu UNHCR-a i Hrvatskog Crvenog križa za što je izdvojeno 60.888,05 kuna.

U 2012. godini nastavljena je provedba projekta COMMO koji je započeo u srpnju 2010. godine, a okončan je u kolovozu 2012. godine. Glavne komponente projekta bile su ekonomska integracija lokalne zajednice kroz obuku i razvoj ruralnog turizma, psihosocijalna i pravna pomoć za najranjivije skupine putem mobilnih jedinica i pomoći u kući, dostava kuhanih obroka te edukacija i djelovanje u zajednici. Za provedbu projekta utrošeno je 129.568,07 kuna. Na projektu je bila zaposlena jedna osoba, a u aktivnostima su sudjelovali i volonteri.

Isti projekt provodilo je i Gradsko društvo Crvenog križa Donji Miholjac. Kroz nabavku opreme i sadnog materijala osnaživali su se korisnici za samostalno bavljenje poljoprivrednom djelatnošću, a radi podmirenja osnovnih životnih potreba. Kroz projekt je osposobljeno i 12 korisnica za dadilje, a u svrhu lakšeg zapošljavanja osoba stjecanjem dodatnih traženih kvalifikacija. U sklopu psihosocijalne i pravne potpore, korisnicima se pružala pomoć u ostvarivanju osnovnih zdravstvenih, socijalnih i drugih prava. U projekt je bilo uključeno oko 200 korisnika te oko 30 volontera.

Na području Društva Crvenog križa djeluju tri pučke kuhinje, i to pri gradskim društvima Crvenog križa Đakovo, Osijek i Valpovo. U 2012. godini obroke pripremljene u pučkoj kuhinji u Osijeku, koristilo je i društvo Crvenog križa Darda za potrebe provođenja svojih programa te Udruga Oaza iz Belog Manastira za svoje korisnike. Pravo na besplatan obrok imaju korisnici kojima je to pravo priznato temeljem rješenja centra za socijalnu skrb (Đakovo, Osijek i Valpovo) ili odluka jedinica lokalne samouprave (Osijek). Većini korisnika pučke kuhinje topli obrok dostavlja se u kuću, jer se radi o starijim i slabo pokretnim osobama. Topli obrok se iz pučkih kuhinja ovih društava, prema utvrđenim kriterijima, dostavlja uz plaćanje i starim, bolesnim i nemoćnim osobama, članovima Crvenog križa, koji žive sami i nisu u mogućnosti osigurati si kvalitetan dnevni obrok, a nemaju pravo na besplatan topli obrok. Crveni križ Đakovo u pučkoj kuhinji priprema i obroke zahvale za darivatelje krvi, ukupno 900 obroka. Dnevni prosjek broja korisnika pučke kuhinje u 2012. godini je 331. Ukupan broj podijeljenih obroka je 120.827. Dnevni prosjek broja korisnika kojima je obrok dostavljan u kuću je 271. Ukupan broj obroka koji je dostavljan u kuću je 98.816.

Društvo Crvenog križa poticalo je provedbu različitih programa za osobe treće životne dobi i osobe s invaliditetom.

Program Gradskog društva Crvenog križa Donji Miholjac, Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama provodi se na području Grada Donjeg Miholjca od 2007. godine te je 2008. godine proširen na općine Viljevo, Marijanci, Podravska Moslavina i Magadenovac. U Program je bilo uključeno 193 korisnika starije životne dobi, od čega 148 žena i 45 muškaraca. Tim koji broji 14 djelatnika sastoji se od osam geronto domaćica, dva pomoćna radnika, medicinske sestre, domaćice, spremačice dnevnog boravka i voditeljice Programa. Tijekom 2012. godine pruženo je ukupno 33.687 usluga kroz 15.254 obilazaka korisnika. U Programu je, uz djelatnike tima i ostale djelatnike GDCK Donji Miholjac, sudjelovalo i deset volontera. Program je financiran sredstvima Ministarstva socijalne politike i mladih u iznosu od 670.500,00 kn te dijelom sredstvima Grada Donjeg Miholjca i gravitirajućih općina na kojima se Program provodio, u iznosu od 76.992,17 kn.

Isti program tijekom 2012. godine provodilo je i Gradsko društvo Crvenog križa Valpovo. Ukupno je u programu uposlano 12 osoba. Povremeno u dnevnom boravku volontiraju i 3 žene s područja grada Valpova. U program "Pomoć u kući starijim osobama" uključeno je 150 korisnika s područja Grada Valpova i općina Bizovac i Petrijevci. Ukupno je obavljeno 13.321 obilazak i pruženo 32.843 usluge. Dnevni boravak koristilo je 55 starijih osoba, prosječno 10-15 osoba dolazilo je na aktivnosti. S područja Grada dolazilo je 9 korisnika (6 žena i 3 muškarca) iz programa "Pomoć u kući" i 46 starijih osoba - umirovljenika (39 žena i 7 muškaraca). Korisnici u dnevnom boravku imaju različite aktivnosti kao što su ručni rad, kreativne radionice, pjevanje, tjelovježbu i društvene igre.

Tijekom 2012. godine 8 dugotrajno nezaposlenih osoba (2 muške i 6 ženskih), evidentiranih na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje od jedne do tri godine, zaposleno je pri Gradskom društvu Crvenog križa Donji Miholjac kroz projekt Humanitarni servis, u pomaganju starijim i bolesnim osobama koje žive same, u trajanju od 3 do 4 mjeseca.

Gradsko društvo Crvenog križa Beli Manastir je kroz program javnih radova s HZZ-om zaposlilo 59 geronto domaćica. U tri mjeseca trajanja programa obavljeno je 3.599 obilazaka i pruženo 4.900 usluga. Korisnici programa bile su osobe treće životne dobi koje nemaju djecu, 420 žena i 120 muškaraca. Geronto domaćice obavljale su kućanske poslove, poslove oko okućnice, sitne popravke. Također su odlazile u nabavku namirnica i lijekova, k liječniku, pomagale su u obavljanju složenijih poslova, sudjelovale u logističkoj pomoći i sl. Na ovaj način, i kroz razgovor i druženje, pomogle su u prevladavanju usamljenosti i boljoj socijalnoj integriranosti korisnika. Na program je utrošeno 584.245,14 kuna, od čega je HZZ-e pokrio iznos od 584.123,26 kuna.

Program "Pomoć u kući starijim osobama" za područje općina Darda i Bilje, a temeljem ugovora o suradnji koji je Općina Darda sklopila s Ministarstvom socijalne politike i mladih, provodilo je Općinsko društvo Crvenog križa Darda. Provedbom Programa osigurao se ostanak korisnika u vlastitim domovima, što je najekonomičniji i najefikasniji oblik brige o sve većem broju starijih i nemoćnih osoba. Kako ovo područje spada u ruralna područja posebne državne skrbi potreba za provedbom ovakvog programa još je više izražena. U 2012. godini, u program je bilo uključeno 184 korisnika (136 žena i 48 muškaraca). Za program "Pomoć u kući starijim osobama" u 2012. godini utrošeno je 550.849,71 kuna.

Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, a trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba može, pored obavljanja svoje djelatnosti za koju je upisana u sudskom registru ili kod drugog nadležnog tijela u skladu s posebnim zakonima, pružati usluge terapijske zajednice za ovisnike o opojnim drogama i povremene uzimatelje opojnih droga, bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim Zakonom. Takovu skrb na području Županije pruža Terapijska zajednica u Vrbici, koju je 2007. godine osnovala Udruga za borbu protiv ovisnosti "NE-ovisnost" za 30 muških ovisnika.

Socijalne usluge obavljaju i **udomiteljske obitelji** u koje može biti smješteno najviše troje djece, odnosno najviše četiri odrasla korisnika. Zakon prepoznaje udomitelje za djecu i mladež te za odrasle i starije osobe.

Prema podacima centara socijalne skrbi na ovaj način zbrinuto je na području Županije u 2011. godini ukupno 543 osobe, od toga 244 djece i mladeži te 299 odraslih i starijih osoba, u 308 udomiteljskih obitelji, od toga 176 za djecu i mladež te 132 za odrasle i starije osobe.

U 2012 godini na isti način zbrinuto je ukupno 519 osoba, od toga 209 djece i mladeži te 310 odraslih i starijih osoba, u 313 udomiteljskih obitelji, od toga 169 za djecu i mladež te 144 za odrasle i starije osobe.

Socijalne usluge obavljaju i **obiteljski domovi**. Uslugu može pružiti fizička osoba ukoliko ispunjava Zakonom propisane uvjete, kao profesionalnu djelatnost za 5 do 20 odraslih korisnika, odnosno za 4 do 10 djece.

U 2011. godini na ovaj način zbrinuto je na području Županije ukupno 65 osoba, od toga 2 djece i mladeži te 63 odraslih i starijih osoba, dok je u 2012 godini na isti način zbrinuto ukupno 20 osoba, od toga 2 djece i mladeži te 18 odraslih i starijih osoba.

Na području Županije takovu skrb pružaju:

- domovi koji skrbe za starije i nemoćne osobe:
 - Atrij u Dardi,
 - Svalina u Semeljcima,
 - Željke Miletić u Belišću,
 - Zlatne godine u Krčniku,
 - Ljiljane Tomić u Osijeku,
- dom koji skrbi za psihički bolesne odrasle osobe:
 - Ljiljane Hegeduš u Kneževim Vinogradima.

Na području Županije 2 tvrtke, Alma d.o.o. sa sjedištem u Gorjanima i Medika d.o.o. sa sjedištem u Osijeku, uz osnovnu djelatnost obavljaju i djelatnost socijalne skrbi.

Ovi obiteljski domovi i tvrtke imaju odobrenje Ureda državne uprave za smještaj najviše 20 korisnika.

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi iz 2011. godine upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave utvrđuje ispunjavanje uvjeta za obavljanje poslova obiteljskog doma.

Tijekom 2012. godine otvoreni su obiteljski domovi koji skrbe za starije i nemoćne osobe:

- Lovrić u Kneževim Vinogradima, kapaciteta 10 korisnika,
- Treća dob u Belišću, kapaciteta 20 korisnika,
- Zlatne godine u Osijeku, kapaciteta 16 korisnika,
- Saše Milošević u Divošu, kapaciteta 20 korisnika,
- Radmile Vukadinović u Tenji, kapaciteta 11 korisnika,
- Marinke Periš u Osijeku, kapaciteta 10 korisnika,
- Ivana Kanisek u Ernestinovu, kapaciteta 10 korisnika,
- Stojana Milošević u Ernestinovu, kapaciteta 20 korisnika,
- Ivane Ikač u Brijestu, kapaciteta 6 korisnika i
- Biljane Matijašević u Makloševcu- Našice, kapaciteta 20 korisnika.

Cijena smještaja u obiteljskim domovima kreće se od 2.400,00 do 4.500,00 kuna.

Manji dio korisnika može se smjestiti u domove temeljem rješenja centara za socijalnu skrb, odnosno manji dio kapaciteta domova je u Mreži domova socijalne skrbi i djelatnosti socijalne skrbi.

Zbrinjavanje i smještaj starijih osoba moguć je i kao određeni **oblik djelatnosti socijalne skrbi** koju pružaju jedinice lokalne samouprave, vjerske zajednice, udruge, trgovačka društva ili druge domaće i strane pravne osobe za najviše 20 korisnika **bez osnivanja posebne ustanove**.

Za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za ovakav oblik pružanja usluga socijalne skrbi, prema novom Zakonu, nadležan je upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave.

Ovakav oblik socijalne skrbi pruža **Prehrana d.o.o. Osijek**, u kojoj je organizirana priprema toplih obroka za 17 korisnika. U 2012. godini podijeljeno je 5761 obrok po cijeni od 16 kuna uvećanoj za iznos PDV-a, za koje troškove snosi Grad Osijek.

2. **Financiranje socijalne skrbi**

Djelatnost socijalne skrbi financira se s četiri razine, tri Zakonom obvezne, iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave i četvrte dobrovoljne razine, a to su zaklade i fondacije vjerskih zajednica, trgovačkih društava, udruga i drugih domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba.

U proračunu jedinica lokalne samouprave osiguravaju se sredstva za podmirenje troškova stanovanja. U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osiguravaju se sredstva za podmirenje troškova ogrjeva, izdaci za materijalne troškove centara socijalne skrbi te razlika sredstava potrebnih za funkcioniranje domova za starije i nemoćne kojima je županija osnivač, u odnosu na ostvarena vlastita sredstva, dok se za sve ostale izdatke sredstva osiguravaju u državnom proračunu.

Centri za socijalnu skrb

Prema članku 23. stavak 2. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 33/12.) jedinice područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za materijal, energiju, komunalne i ostale usluge, tekuće održavanje, financijske i ostale nespomenute izdatke za centre socijalne skrbi na svom području.

Na području Županije do 02. prosinca 2011. godine djelatnost je obavljalo šest centara za socijalnu skrb: Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac, Našice i Beli Manastir. Od 02. prosinca 2011. godine Ministarstvo je temeljem Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 57/11.) osnovalo Zavod za socijalnu skrb u Osječko-baranjskoj županiji sa sjedištem u Osijeku koji je bio pravni sljednik navedenih centara za socijalnu skrb. Zavod je obavljao djelatnost do svibnja 2012. godine, a od tada, temeljem Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 33/12.), djelatnost ponovno obavljaju centri za socijalnu skrb, njih 6.

Temeljem Odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb na području Osječko-baranjske županije u 2012. godini ("Županijski glasnik", broj 14/11., 6/12. i 09/12.) raspoređena su i doznačena sredstva za minimalni financijski standard centara za socijalnu skrb u iznosu od 3.825.000,00 kuna centrima kako slijedi:

- Centru za socijalnu skrb Osijek	1.065.000,00 kuna
- Centru za socijalnu skrb Đakovo	565.000,00 kuna
- Centru za socijalnu skrb Valpovo	449.800,00 kuna
- Centru za socijalnu skrb Donji Miholjac	432.350,00 kuna
- Centru za socijalnu skrb Našice	638.850,00 kuna
- Centru za socijalnu skrb Beli Manastir	673.450,00 kuna

Centri za socijalnu skrb su u 2012. godini utrošili za materijalne i financijske rashode sredstva u iznosu od 3.788.486,27 kuna, i to:

- Centar za socijalnu skrb Osijek	1.064.318,42 kune
- Centar za socijalnu skrb Đakovo	559.469,35 kuna
- Centar za socijalnu skrb Valpovo	441.062,43 kune
- Centar za socijalnu skrb Donji Miholjac	425.764,55 kuna
- Centar za socijalnu skrb Našice	629.996,29 kuna
- Centar za socijalnu skrb Beli Manastir	667.875,23 kune

Neutrošena sredstva u iznosu od 36.513,73 kune centri su vratili u Proračun Županije. Županija je, slijedom Uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2012. godinu, ista sredstva uplatila u Državni proračun u 2013. godini.

Domovi za starije i nemoćne osobe

Temeljem članka 36. stavak 1. i 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 59/01.) od 01. siječnja 2002. godine osnivačka prava nad domovima za starije i nemoćne osobe Osijek, Đakovo i Beli Manastir prenesena su na Osječko-baranjsku županiju.

Prema članku 26. stavak 2. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 33/12.) utvrđeno je da se u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave osigurava razlika sredstava između ukupnih prihoda za posebne namjene i utvrđenih rashoda za domove za starije i nemoćne osobe.

Vlastiti prihod doma odnosno prihodi za posebne namjene su prihodi koji su ostvareni naplatom cijene skrbi izvan vlastite obitelji temeljem ugovora između doma i korisnika, odnosno obveznika plaćanja cijene skrbi ili temeljem rješenja centra za socijalnu skrb, te prihodi ostvareni od ostalih usluga ili stečeni na drugi način.

Temeljem Odluke o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe u 2012. godini ("Županijski glasnik" broj 14/11., 6/12. i 11/12.), osigurana razlika između planiranih vlastitih i potrebnih sredstava u iznosu od 18.907.195,00 kuna raspoređena je domovima kako slijedi:

- Dom za starije i nemoćne osobe Osijek	5.628.000,00 kuna
- Dom za starije i nemoćne osobe Đakovo	8.093.195,00 kuna
- Dom za starije i nemoćne osobe Beli Manastir	5.186.000,00 kuna

Ovim sredstvima sufinancirani su rashodi za plaće, rashodi za materijalne i financijske izdatke te su financirani rashodi za nabavu nefinancijske imovine i hitne intervencije investicijskog i tekućeg održavanja objekata, prostora, opreme i vozila, te nabavu opreme.

Od ukupno planiranih sredstava iz Proračuna Županije domovima je doznačeno 18.521.673,14 kune kako slijedi:

- Dom za starije i nemoćne osobe Osijek	5.627.614,44 kune
- Dom za starije i nemoćne osobe Đakovo	7.708.404,77 kuna
- Dom za starije i nemoćne osobe Beli Manastir	5.185.653,93 kune

Domovi su utrošili sredstva u iznosu od 18.275.659,48 kuna iz Proračuna Osječko-baranjske županije, kako slijedi:

- Dom za starije i nemoćne osobe Osijek	5.575.750,01 kuna
- Dom za starije i nemoćne osobe Đakovo	7.552.759,14 kuna
- Dom za starije i nemoćne osobe B. Manastir	5.147.150,33 kune

Neutrošena sredstva u iznosu od 246.013,66 kuna (za materijalne izdatke i za zaposlene) domovi su vratili u Proračun Županije. Županija je, slijedom Uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2012. godinu, ista sredstva uplatila u Državni proračun u 2013. godini.

Odlukom o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe u 2012. godini ("Narodne novine" broj 52/12. i 111/12.) Vlade Republike Hrvatske prihod za posebne namijene domova kojima je Županija osnivač planiran je u iznosu od 18.175.000,00 kuna, a ostvaren je u iznosu od 18.099.417,41 kunu, i to kako slijedi:

- Dom za starije i nemoćne osobe Osijek	9.125.244,30 kuna
- Dom za starije i nemoćne osobe Đakovo	4.876.432,94 kuna
- Dom za starije i nemoćne osobe Beli Manastir	4.097.740,17 kuna

Dakle, domovi za starije i nemoćne osobe su u 2012. godini za obavljanje svoje djelatnosti utrošili ukupno 36.375.076,89 kuna (planirano je 37.082.195,00 kuna).

Člankom 22. stavak 2. Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 33/12.) propisano je da je jedinica područne (regionalne) samouprave obvezna u svom proračunu osigurati sredstva za **podmirenje troškova ogrjeva** za korisnike prava iz socijalne skrbi pod uvjetima i na način propisan Zakonom.

Nadalje je člankom 53. Zakona propisano da se samcu ili obitelji koja se grije na drva može jednom godišnje osigurati 3 m³ drva ili se može odobriti novčani iznos za podmirenje tog troška u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave. Radi osiguravanja sredstava za odobrenje pomoći za podmirenje troškova grijanja na drva jedinica lokalne samouprave podnosi zahtjev nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave.

Skupština Osječko-baranjske županije donijela je 10. srpnja 2012. godine Odluku o financiranju troškova ogrjeva na području Osječko-baranjske županije u 2012. godini ("Županijski glasnik" broj 8/12.). Ovom Odlukom je utvrđena visina pomoći za ogrjev u iznosu od 950,00 kuna po korisniku godišnje, u istom iznosu kao i 2011. godine. U 2012. godini pomoć je isplaćena za 5849 korisnika, odnosno za 83 korisnika više nego u 2011. godini. Za ove naknade predviđena su sredstva iz

decentraliziranih funkcija u socijalnoj skrbi u iznosu od 6.734.550,00 kuna prema Odluci o minimalnim financijskim standardima materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i pomoći za podmirenje troškova stanovanja korisnicima koji se griju na drva u 2012. godini Vlade Republike Hrvatske. Za 5849 korisnika isplaćeno je 5.556.550,00 kuna te je 1.178.000,00 kuna neutrošenih sredstava na računu Županije uplaćeno u Državni proračun u 2013. godini slijedom Uredbe o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2012. godinu.

Utrošena sredstva raspoređena su po jedinicama lokalne samouprave temeljem njihovih zahtjeva, kako slijedi:

Rbr.	Jedinica lokalne samouprave	Broj korisnika 2008.	Broj korisnika 2009.	Broj korisnika 2010.	Broj korisnika 2011.	Broj korisnika 2012.	Ukupno potraživanih sredstava 2012.
1.	Beli Manastir	406	445	454	399	316	300.200
2.	Belišće	336	336	329	241	201	190.950
3.	Donji Miholjac	159	175	125	136	171	162.450
4.	Đakovo	397	434	433	452	528	501.600
5.	Našice	276	291	321	234	224	212.800
6.	Osijek	765	763	778	194	217	206.150
7.	Valpovo	156	169	184	179	205	194.750
8.	Antunovac	59	54	59	56	23	21.850
9.	Bilje	87	87	87	80	74	70.300
10.	Bizovac	72	81	77	92	117	111.150
11.	Čeminac	63	61	58	65	66	62.700
12.	Čepin	102	94	87	34	38	36.100
13.	Darda	423	467	478	490	498	473.100
14.	Draž	136	135	134	123	113	107.350
15.	Donja Motičina	47	47	47	54	50	47.500
16.	Drenje	182	183	204	165	177	168.150
17.	Đurđenovac	183	185	190	198	187	177.650
18.	Erduť	260	256	224	194	197	187.150
19.	Ernestinovo	24	30	29	10	14	13.300
20.	Ferićanci	78	88	86	85	79	75.050
21.	Gorjani	75	89	114	95	88	83.600
22.	Jagodnjak	246	269	320	350	408	387.600
23.	Kneževi Vinogradi	214	200	206	99	61	57.950
24.	Koška	232	245	269	150	164	155.800
25.	Levanjska Varoš	174	180	182	101	78	74.100
26.	Magadenovac	94	88	86	60	48	45.600
27.	Marijanci	100	101	110	81	87	82.650
28.	Podravska Moslavina	121	144	150	152	148	140.600
29.	Petlovac	256	210	222	225	218	207.100
30.	Petrijeveci	37	42	47	59	69	65.550
31.	Podgorač	121	133	131	134	130	123.500
32.	Punitovci	86	72	143	112	124	117.800
33.	Popovac	128	137	85	46	43	40.850
34.	Satnica Đakovačka	72	83	98	81	110	104.500
35.	Semeljci	163	163	165	40	37	35.150
36.	Strizivojna	44	47	47	13	15	14.250
37.	Šodolovci	63	108	117	72	96	91.200
38.	Trnava	82	84	83	48	64	60.800

39.	Viljevo	323	300	308	265	251	238.450
40.	Viškovci	72	71	93	36	48	45.600
41.	Vladislavci	52	66	63	37	40	38.000
42.	Vuka	12	28	27	29	27	25.650
UKUPNO		6978	7241	7450	5766	5849	5.556.550

Jednokratne pomoći za socijalno ugrožene građane

Uvjeti za dodjelu pomoći uređeni su Odlukom o uvjetima i načinu dodjele jednokratnih pomoći socijalno ugroženim građanima ("Županijski glasnik" broj 18/08. i 12/11.).

Pomoć se može dodijeliti samcu ili obitelji s prebivalištem ili trajnim nastanjenjem na području Županije najmanje posljednjih šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, s mjesečnim iznosom primanja za posljednja tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za samca u visini do tri osnovice, a za obitelj u visini do dvije osnovice na temelju koje se utvrđuje pomoć za uzdržavanje prema Zakonu o socijalnoj skrbi. Osnovica od 01. studenog 2009. godine iznosi 500,00 kuna.

Pomoć se može isplatiti u najvišem iznosu do 5.000,00 kuna, a samac ili obitelj može ostvariti pomoć najviše dva puta godišnje po različitim osnovama.

U Proračunu Županije za 2012. godinu za jednokratne pomoći planirano je 850.000,00 kuna (u 2011. godini planirano je 680.000,00 kuna). Podneseno je 2160 zahtjeva za pomoć (u 2011. godini 1593 zahtjeva). Na prijedlog posebno imenovanog Povjerenstva, a prema utvrđenim kriterijima, pomoć je dodijeljena temeljem rješenja Župana za 1828 korisnika (u 2011. godini za 1433 korisnika) u ukupnom iznosu 830.450,00 kuna. Prosječni iznos dodijeljene pomoći iznosio je 457,00 kuna.

Osim ovih pomoći, jednokratna pomoć dodijeljena je i za 36 obitelji iz sredstava pričuve Proračuna Županije za 2012. godinu, u ukupnom iznosu od 74.500,00 kuna, po rješenju Župana u iznosima do 5.000,00 kuna.

3. Korisnici socijalne skrbi

Prema Zakonu korisnik socijalne skrbi je samac ili obitelj koji u sustavu socijalne skrbi ostvaruje prava na novčane naknade, potpore i druge oblike pomoći te pravo na socijalne usluge, propisane Zakonom.

Korisnici socijalne skrbi su:

- samac, članovi obitelji ili obitelj koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prihodima od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način,
- dijete bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, mlađa punoljetna osoba, dijete žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, žrtva trgovanja ljudima, dijete s teškoćama u razvoju, dijete i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju (s rizikom za poremećaje ili s poremećajima u ponašanju i problemima socijalne integracije), dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu,
- trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života bez obiteljske potpore i odgovarajućih uvjeta za život,

- obitelj kojoj je zbog poremećenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga potpora te osobe koje su bile u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici i imaju zajedničku djecu,
- odrasla osoba s invaliditetom ili osoba s drugim privremenim ili trajnim promjenama u zdravstvenom stanju zbog kojih nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama, žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima,
- osoba koja zbog starosti ili nemoći ne može samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama,
- osoba ovisna o alkoholu i drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, osoba društveno neprihvatljivog ponašanja, osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili je otpuštena s izdržavanja te kazne,
- beskućnik te druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom.

4. Prava u sustavu socijalne skrbi prema Zakonu o socijalnoj skrbi ("Narodne novine", broj 33/12.)

Prava u sustavu socijalne skrbi mogu biti osigurana iz državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave.

a) Pomoć za uzdržavanje

Pomoć za uzdržavanje priznaje se samcu ili obitelji koji nemaju sredstva za uzdržavanje u visini utvrđenoj Zakonom, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom ili prihodima od imovine ili na drugi način. Najveći iznos pomoći za samca iznosi 120 % osnovice koju određuje Vlada Republike Hrvatske, a koja iznosi 500,00 kuna. Visina pomoći ovisi o broju članova obitelji, njihovoj dobi, radnoj sposobnosti, samohranosti roditelja i slično, a povećava se ako je korisnik potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi sama ili u obitelji, trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelj do 2 mjeseca nakon poroda te dijete samohranog roditelja, pod uvjetima utvrđenim Zakonom.

U 2011. godini ovo pravo koristilo je 6.532 korisnika, a u 2012. godini 6.842 korisnika.

b) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja

Prema Zakonu jedinica lokalne samouprave obvezna je u svom proračunu osigurati sredstva za ostvarivanje prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja.

Troškovi stanovanja odnose se na najamninu, komunalne naknade, električnu energiju, plin, grijanje, vodu, odvodnju i druge troškove stanovanja u skladu s posebnim propisima.

Jedinica lokalne samouprave može osigurati sredstva za ostvarivanje drugih prava utvrđenih Zakonom u većem opsegu, te druge vrste pomoći pod uvjetima i na način propisan njenim općim aktom.

U nastavku dajemo pregled izdvajanja jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije u 2011. i 2012. godini za troškove stanovanja i druga prava iz socijalne skrbi utvrđena njihovim općim aktima.

**PREGLED ISPLAĆENIH SREDSTAVA IZ PRORAČUNA
JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU ŽUPANIJE
ZA SOCIJALNE POTREBE U 2011. i 2012. GODINI**

R br	GRADOVI I OPĆINE	BROJ STANOVNI KA PREMA POPISU 2011. g.	ISPLAĆENA SRED. ZA PODMIRENJE TROSKOVA STANOVANJA U KN		ISPLAĆENA SRED. ZA DRUGA PRAVA IZ SOCIJALNE SKBRI U KN	
			2011.g.	2012.g.	2011.g.	2012.g.
1.	BELI MANASTIR	10.068	528.147,26	314.516,25	1.513.600,70	1.452.172,28
2.	BELIŠĆE	10.825	263.683,77	282.238,39	134.904,45	128.976,01
3.	DONJI MIHOLJAC	9.491	16.345,42	16.532,72	110.528,33	59.500,00
4.	ĐAKOVO	27.745	1.405.160,52	933.882,33	366.426,49	347.600,00
5.	NAŠICE	16.224	306.839,16	355.436,25	1.492.276,10	1.573.744,69
6.	OSIJEK	108.048	3.407.855,59	3.769.218,76	8.574.007,22	8.055.604,78
7.	VALPOVO	11.563	59.400,00	86.985,00	592.032,01	599.015,00
8.	ANTUNOVAC	3.703	184.197,40	191.322,14	505.877,40	378.859,38
9.	BILJE	5.642	17.886,01	43.280,35	81.226,09	111.851,01
10.	BIZOVAC	4.507	40.853,26	48.550,84	340.900,00	11.117,94
11.	ČEMINAC	2.909	60.560,00	60.320,00	111.100,13	16.473,60
12.	ČEPIN	11.599	373.853,93	406.420,28	75.836,85	56.889,58
13.	DARDA	6.908	nisu dostavili	28.533,54	nisu dostavili	182.110,00
14.	DONJA MOTIČINA	1.652	-	-	75.500,00	23.500,00
15.	DRAŽ	2.767	3.326,85	16.031,47	248.500,00	210.127,41
16.	DRENJE	2.700	-	-	18.346,26	23.263,93
17.	ĐURĐENOVAC	6.750	nisu dostavili	-	nisu dostavili	48.909,30
18.	ERDUT	7.308	86.189,27	184.184,07	144.585,49	130.100,00
19.	ERNESTINOVO	2.189	50.587,36	53.426,19	300.705,06	84.134,71
20.	FERIČANCI	2.134	-	-	326.380,00	252.053,00
21.	GORJANI	1.591	-	-	-	-
22.	JAGODNJAK	2.023	24.914,99	9.643,44	109.954,20	56.540,00
23.	KNEŽ. VINOGRADI	4.614	54.400,00	9.099,52	499.942,06	400.819,98
24.	KOŠKA	3.980	74.177,08	76.713,36	250.540,44	265.030,60
25.	LEVANJ. VAROŠ	1.194	-	2.525,00	24.914,29	-
26.	MAGADENOVAC	1.936	4.834,65	9.505,56	55.120,77	55.955,87
27.	MARIJANCI	2.405	2.328,57	6.881,70	9.000,00	16.000,00
28.	PETLOVAC	2.405	47.156,73	9.306,55	109.991,40	146.613,85
29.	PETRIJEVCI	2.870	12.592,47	9.578,56	16.859,95	31.447,58
30.	PODGORAČ	2.877	-	-	118.600,00	189.125,75
31.	POD. MOSLAVINA	1.202	nisu dostavili	nisu dostavili	nisu dostavili	nisu dostavili
32.	POPOVAC	2.084	45.232,40	154.652,88	264.512,23	256.698,19
33.	PUNITOVCI	1.803	-	-	-	-
34.	SATN.ĐAKOVAČ.	2.123	53.989,71	33.830,00	105.454,00	68.500,00
35.	SEMELJCI	4.362	79.657,76	83.255,96	82.787,62	103.423,55
36.	STRIZIVOJNA	2.525	12.920,00	12.600,00	29.000,00	34.600,00
37.	ŠODOLOVCI	1.653	7.800,00	7.800,00	72.727,28	309.561,93
38.	TRNAVA	1.600	2.742,61	1.000,00	29.000,00	6.500,00
39.	VILJEVO	2.065	-	-	23.025,71	64.369,01
40.	VIŠKOVCI	1.906	22.234,65	14.084,02	6.659,49	-
41.	VLADISLAVCI	1.882	19.636,16	12.396,71	4.000,00	-
42.	VUKA	1.200	7.715,13	3.484,06	5.200,00	117.734,62
UKUPNO		305.032	7.277.218,71	7.247.235,90	16.830.022,02	15.868.993,84

Iz pregleda je vidljivo da su za socijalne potrebe u 2012. godini, sukladno mogućnostima svojih proračuna, najviše izdvojili gradovi, iako i pojedine općine imaju značajna izdvajanja za ovu svrhu.

Od ukupno 42 jedinice lokalne samouprave na području Županije, podatke nije dostavila samo općina Podravska Moslavina, a od ostalih jedinica općine Gorjani i Punitovci nisu izdvajale sredstva za socijalne potrebe u 2012. godini.

Uspoređujući ukupna izdvajanja jedinica lokalne samouprave u 2012. godini, u odnosu na 2011. godinu, vidljivo je da su jedinice lokalne samouprave za troškove stanovanja izdvojile gotovo isti iznos, dok su za druga prava iz socijalne skrbi utvrđena njihovim općim aktima izdvojile oko 1.000.000,00 kuna manje.

Osim Zakonom utvrđenih obveza podmirenja troškova stanovanja jedinice lokalne samouprave su, u okviru svojih socijalnih programa, najčešće izdvajale za: jednokratne pomoći građanima u socijalno zaštitnoj potrebi, stipendije za učenike i studente, troškove liječenja, prijevoz učenika, topli obrok u školama i dr.

c) Jednokratna pomoć

Jednokratna pomoć je pravo na novčanu pomoć ili pomoć u naravi koju centar za socijalnu skrb priznaje samcu ili obitelji koji zbog trenutačnih materijalnih teškoća nisu u mogućnosti podmiriti neke osnovne životne potrebe, a koje su nastale zbog rođenja ili školovanja djeteta, bolesti ili smrti člana obitelji, elementarne nepogode i sl.

Jednokratna pomoć može se iznimno priznati i zbog nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu ili nabavke neophodne odjeće i obuće ako ne postoji mogućnost da se nabavka neophodnih predmeta u kućanstvu i odjeće i obuće osigura u suradnji s humanitarnim organizacijama.

Jednokratna pomoć priznaje se do iznosa koji je vezan uz navedenu potrebu, a ukupni iznos priznatih jednokratnih pomoći ne može godišnje iznositi više od pet osnovica koji iznosi 2.500,00 kuna. Ako je iznos potrebne pomoći veći od peterostrukog iznosa osnovice, centar za socijalnu skrb dužan je pribaviti prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi. Uz zahtjev za davanje prethodne suglasnosti centar je dužan priložiti potrebne socioanamnestičke podatke i dokaze o opravdanosti potrebe radi koje se podnosi zahtjev.

Jednokratna pomoć odobrava se u naravi u slučajevima kada se utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili pomoć u novcu ne koristi namjenski, odnosno postoji velika vjerojatnost da tu pomoć neće koristiti namjenski.

Jednokratnu pomoć može osigurati i jedinica lokalne samouprave u slučajevima propisanim općim aktom te jedinice. Centar za socijalnu skrb razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o odobrenim jednokratnim pomoćima.

Centar odobrava plaćanje pogrebnih troškova korisnika pomoći za uzdržavanje do iznosa osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, a u iznos troškova uračunavaju se i troškovi prijevoza pokojnika.

U 2011. godini ovo pravo koristilo je 7.622 osobe, a u 2012. godini 5.807 osoba.

d) Potpora za obrazovanje

Centar za socijalnu skrb, u okviru potpora za obrazovanje, odobrava potporu za troškove smještaja u učeničkom domu, potporu za troškove prijevoza, potporu za školske udžbenike te potporu za redovito studiranje određenim kategorijama korisnika, pod Zakonom utvrđenim uvjetima.

Centar za socijalnu skrb priznaje pravo na troškove smještaja u učeničkom domu kao potporu za obrazovanje člana obitelji polaznika srednje škole, ako obitelj ostvaruje pravo na pomoć za uzdržavanje.

Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koji pohađaju nastavu radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja po posebnom programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svoga prebivališta, a ne postoji potreba da im se prizna pravo na usluge stalnog smještaja, imaju pravo na novčanu potporu za pokriće troškova prijevoza do svojeg prebivališta.

Centar za socijalnu skrb može jednom godišnje odobriti jednokratnu novčanu potporu za nabavku obveznih školskih udžbenika za osnovne i srednje škole korisniku prava na pomoć za uzdržavanje i korisniku prava na smještaj u udomiteljsku obitelj, koji je učenik osnovne ili srednje škole, ako to pravo ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Korisniku prava na stalni smještaj centar priznaje pravo na mjesečnu novčanu potporu u visini četverostrukog iznosa osnovice (2.000,00 kuna) za redovito studiranje.

U 2011. godini ovu potporu dobilo je 3.577 osoba, a u 2012. godini 3.337 osoba.

e) Osobna invalidnina

Osobna invalidnina je novčana potpora namijenjena osobi s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice.

Navedena osoba ima pravo na osobnu invalidninu ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi. Korisnik koji ostvaruje pravo na osobnu invalidninu po Zakonu ili na temelju drugih propisa ne može istodobno ostvarivati pravo na doplatak za pomoć i njegu.

Osobna invalidnina iznosi mjesečno 250 % osnovice (1.250 kuna).

U 2011. godini ovo pravo ostvarilo je 1078 osoba, a u 2012. godini 1090 osoba.

f) Doplatak za pomoć i njegu

Doplatak za pomoć i njegu je novčana potpora namijenjena osobi koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavci namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba.

Osoba ima pravo na doplatak za pomoć i njegu ako nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, ako prosječni mjesečni prihod osobe ako je samac ne prelazi iznos od 250 % propisane osnovice, odnosno ako prosječni mjesečni prihod članova njezine obitelji ne prelazi iznos od 200 % osnovice u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti, i ako doplatak za pomoć i njegu ne može ostvariti po drugoj osnovi.

U 2011. godini doplatak za pomoć i njegu koristilo je 5.500 osoba, od toga 3.378 osoba u punom iznosu, a u 2012. godini doplatak je koristilo 5.349 osoba, od toga 3.213 osoba u punom iznosu.

g) Status roditelja njegovatelja

Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje centar za socijalnu skrb jednom od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom, koje je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe tako da mu je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen.

Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje se jednom od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom, zbog kojih je u potpunosti nepokretna i uz pomoć ortopedskih

pomagala, te roditelju djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom s više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba. Ovaj roditelj ima pravo na status njegovatelja kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom boravi manje od 4 sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka.

U 2011. godini ovo pravo ostvarilo je 252 roditelja, a u 2012. godini 270 roditelja.

h) Naknada do zaposlenja

Pravo na naknadu do zaposlenja ima dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom kojoj je tjelesno, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje utvrđeno sukladno Zakonu, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršenih 15 godina života.

Odluku o priznavanju prava na naknadu do zaposlenja donosi mjesno nadležan centar za socijalnu skrb. Naknada do zaposlenja koju na temelju svoje odluke, u mjesečnim iznosima, isplaćuje nadležan centar za socijalnu skrb, tereti sredstva državnoga proračuna na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Visina naknade do zaposlenja iznosi 70 % od osnovice, što iznosi 350,00 kuna.

Pravo na naknadu do zaposlenja prestaje danom zaposlenja korisnika, a pravo se može ponovno priznati ako zaposlenje prestane neovisno o volji korisnika i on ne ostvaruje naknadu za vrijeme nezaposlenosti prema drugim propisima.

U 2011. godini ovo pravo ostvarilo je 434 osobe, dok je u 2012. godini ovo pravo ostvarilo 460 osoba.

i) Inkluzivni dodatak

Inkluzivni dodatak je novčana potpora namijenjena osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za njihovo uključivanje u svakodnevni život.

Pravo na inkluzivni dodatak ima osoba s utvrđenim dugotrajnim tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima, zbog čega postoji potreba za određenom razinom potpore u obavljanju aktivnosti za uključivanje u svakodnevni život.

Potpore se određuje u sedam razina. Ukupnu razinu potpore određuje se prema posebnim kriterijima za procjenu. Uvjeti, područja, kriterije i način procjene razine potrebne potpore osoba s invaliditetom, iznos novčane potpore te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom, uređuju se posebnim zakonom.

Prema Zakonu, Vlada Republike Hrvatske obvezuje se da najkasnije 31. prosinca 2013. godine Hrvatskome saboru podnese prijedlog zakona kojim će se urediti pitanja inkluzivnog dodatka.

j) Socijalne usluge

Socijalne usluge obuhvaćaju sve aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca, obitelji, skupina i zajednica te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici. Socijalne usluge se mogu pružati privremeno, povremeno i stalno, u skladu s potrebama i najboljim interesima korisnika. Organiziraju se kao usluge za djecu, mladež i obitelj i usluge za odrasle osobe, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja

korisnika i obitelji. Radi sigurnosti korisnika u situacijama koje ugrožavaju njihov život, zdravlje i dobrobit, socijalne usluge se osiguravaju 24 sata dnevno i u obliku hitnih intervencija. Socijalne usluge uključuju i socijalnu akciju kao aktivnost usmjerenu na promicanje prava korisnika i povezivanje svih pružatelja socijalnih usluga u lokalnoj zajednici u cilju podizanja kvalitete života socijalno osjetljivih skupina.

Socijalne usluge po ovom Zakonu su:

1. prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba),
2. usluga savjetovanja i pomaganja,
3. usluga obiteljske medijacije,
4. usluga pomoći i njege u kući,
5. usluga stručne pomoći u obitelji,
6. usluga rane intervencije,
7. usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija),
8. usluga boravka,
9. usluga smještaja,
10. usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju.

Prva socijalna usluga obuhvaća informiranje korisnika o socijalnim uslugama i pružateljima usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, početnu procjenu resursa korisnika te podršku i pomoć pri izboru prava iz sustava socijalne skrbi. Uslugu pružaju centri za socijalnu skrb.

U 2011. godini ova usluga pružena je za 11.697 korisnika, dok je u 2012. godini pružena za 10.838 osoba.

Usluga savjetovanja i pomaganja pojedincu je usluga sustavne stručne pomoći pojedincu koja obuhvaća sve oblike savjetovanja, usmjeravanja i pomoći za prevladavanje poteškoća, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornoga odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu.

Savjetovanje i pomaganje pruža se korisniku radi prevladavanja nedaća i teškoća u vezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, invalidnošću, teškoćama u razvoju, uključivanjem u svakodnevni život nakon duljega boravka u domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja socijalnih usluga, zdravstvenoj ili penalnoj ustanovi te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

Savjetovanje i pomaganje pružaju stručni radnici centra za socijalnu skrb, obiteljskog centra i drugi pružatelji socijalnih usluga u zajednici.

Radi prevladavanja teškoća u komunikaciji i mobilnosti, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju pravo na pomoć stručnog prevoditelja u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi.

U 2011. godini pruženo je 9.155 usluga za 3.999 korisnika, dok je u 2012. godini pruženo 8.243 usluge za 4.943 osoba.

Obiteljska medijacija je socijalna usluga koja se pruža u specifičnom postupku rješavanja obiteljskih sukoba uz pomoć educiranog medijatora čiji je cilj postizanje sporazuma o neriješenim sporovima i sukobima za dobrobit cijele obitelji. Usluga se pruža članovima obitelji kada se u vremenski ograničenom razdoblju od najduže 3 mjeseca očekuje postizanje sporazuma oko neriješenih obiteljskih pitanja, u skladu s individualnim planom ili prema odluci suda. Uslugu pružaju stručni radnici obiteljskog centra, centra za socijalnu skrb i drugih pravnih i fizičkih osoba koje imaju educiranog medijatora.

U 2011. godini nije pružena nijedna usluga obiteljske medijacije, dok je u 2012. godini pruženo 5 takovih usluga kojima je obuhvaćeno 26 osoba.

Uslugu pomoći i njege u kući centar za socijalnu skrb može odobriti osobi kojoj je zbog tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili starosti prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe koja nema mogućnosti da joj pomoć i njegu osiguraju roditelj, bračni drug i djeca, koja nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, ako prihod samca ili prihod po članu obitelji ne prelazi iznos od 300% osnovice, ako joj je na području njezinog prebivališta, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, moguće osigurati takvu pomoć. Pravo na uslugu pomoći i njege u kući, pod navedenim uvjetima odobrit će se i osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja, prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe.

U 2011. godini pruženo je 98 usluga za 78 osoba, dok je u 2012. godini pruženo 162 usluge za 90 osoba.

Usluga stručne pomoći u obitelji priznaje se djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom, a obuhvaća psihosocijalnu rehabilitaciju koja se pruža u obliku i na način koji odgovara dobi korisnika, vrsti i težini invaliditeta i drugim potrebama korisnika, njegove obitelji ili obitelji udomitelja. Usluga se pruža korisniku u njegovoj obitelji, odnosno u obitelji udomitelja, a može se odrediti u trajanju do 5 sati tjedno.

U 2011. godini pruženo je 2 usluge za 2 korisnika, dok je u 2012. godini pruženo 2.362 usluge za 46 osoba (Udruga za osobe s mentalnom retardacijom u Đakovu putem Centra za socijalnu skrb Đakovo osigurava ovu uslugu za 45 osoba, prosječno 4 usluge mjesečno kroz 12 mjeseci, plus povremeni korisnici usluga).

Usluga rane intervencije obuhvaća stručnu poticajnu pomoć djeci i stručnu i savjetodavnu pomoć njihovim roditeljima, uključujući druge članove obitelji te udomitelja za djecu, kod nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvojne teškoće djeteta.

Usluga rane intervencije pruža se djeci i roditeljima, odnosno udomiteljima za djecu u njihovom domu ili kod pružatelja usluge, radi uključivanja djeteta u širu socijalnu mrežu, ako se takva usluga ne osigurava u okviru zdravstvene djelatnosti.

Usluga rane intervencije pruža se djetetu kod kojeg je u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne poteškoće, u pravilu do navršene 3. godine života, a najdulje do navršene 7. godine života.

U 2011. godini pruženo je 39 usluga za 34 korisnika, dok je u 2012. godini pruženo 7 usluga za 5 osoba.

Usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija) djeteta s teškoćama u razvoju ili mlađe punoljetne osobe s invaliditetom u programe redovitih predškolskih ili školskih ustanova pruža se odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u predškolskim i školskim ustanovama.

U 2011. godini pruženo je 6 usluga za 9 korisnika, dok je u 2012. godini pružena 1 usluga za 6 osoba.

Usluge boravka obuhvaćaju cjelodnevni, poludnevni i povremeni boravak. Cjelodnevni boravak je boravak dulji od 8 sati dnevno u sklopu kojega se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga: prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne potpore i rehabilitacije, organiziranjem slobodnog vremena, organiziranog prijevoza te drugih usluga ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika. Poludnevnim boravkom smatra se boravak u trajanju od 4 do 8 sati dnevno, u kojem vremenu se osigurava pružanje istih usluga. Cjelodnevni i poludnevni boravak može se provoditi jedan dan u tjednu, više puta tjedno ili tijekom svih radnih dana u tjednu. Povremeni boravak je boravak u trajanju do najviše 12 sati tjedno, prema utvrđenoj potrebi individualnog rada s korisnikom.

U 2011. godini pružene su usluge boravka za 93 osobe, od toga 31 u državnom domu i 62 u drugoj pravnoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, dok su u 2012. godini pružene usluge boravka za 51 osobu, od toga 31 u državnom domu i 20 u drugoj pravnoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi.

Usluge smještaja priznaje centar za socijalnu skrb, a obuhvaćaju usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabave odjeće i obuće, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja i obrazovanja, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije te organiziranja slobodnog vremena. Smještaj može biti privremeni, tjedni i stalni smještaj. Usluge smještaja obuhvaćaju i pripremu korisnika za povratak u vlastitu obitelj, udomiteljsku obitelj ili za samostalan život, te pripremu djeteta za posvojenje ili smještaj u udomiteljsku obitelj.

U 2011. godini pružene su usluge smještaja u dom socijalne skrbi za 814 osoba, od toga 576 u državnom domu, 174 u nedržavnom domu i 64 u drugoj pravnoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, dok su u 2012. godini pružene usluge smještaja u dom socijalne skrbi za 712 osoba, od toga 462 u državnom domu, 202 u nedržavnom domu i 48 u drugoj pravnoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi.

Usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju korisnika pružaju se odrasloj osobi s invaliditetom, problemima ovisnosti, dugotrajno nezaposlenim i drugim korisnicima u riziku od socijalne isključenosti kroz uključivanje u radnu sredinu u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama ili kod fizičkih osoba koje profesionalno obavljaju neku djelatnost, a radi njihovog aktivnog uključivanja na tržište rada. Usluge obuhvaćaju plan, izbor i pripremu pravne ili fizičke osobe radi osiguravanja primjerenih uvjeta za rad korisnika, procjenu uvjeta, vrstu i opseg poslova, pripremu i stručno vođenje korisnika te potporu na radnom mjestu, ovisno o utvrđenim radnim potrebama korisnika.

k) Drugi oblici pomoći

Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija dužni su, sukladno financijskim mogućnostima, poticati i osigurati građanima na svojem području druge oblike materijalnih pomoći i potpora kao što je prehrana u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište, smještaj osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje u socijalne stanove, subvencije u plaćanju pojedinih socijalnih i drugih usluga sukladno svojim općim aktima i Zakonu te poticati rad udruga i volonterski rad u socijalnoj skrbi te razvijati druge oblike socijalne skrbi na svojem području.

Ukoliko veliki gradovi i gradovi sjedišta županija nisu u mogućnosti osigurati sredstva za prehranu u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište ili smještaj osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje u socijalne stanove, u financiranju navedenih pomoći i usluga će sudjelovati i jedinice područne (regionalne) samouprave u skladu sa svojim financijskim mogućnostima.

INFORMACIJA
O PRIMIJENJENIM PRAVIMA I OBLICIMA SOCIJALNE SKRBI
NA PODRUČJU ŽUPNIJE U 2012. GODINI OSTVARENIM TEMELJEM ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI ("Narodne novine", broj 33/12.)

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB												
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		UKUPNO
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I	STALNA POMOĆ/POMOĆ ZA UZDRŽAVANJE													
	samac	922		602		504		160		407		698		3.293
	obitelj	999		551		322		141		481		1.055		3.549
	ukupno pomoći (1. + 2.)	1.921		1.153		826		301		888		1.753		6.842
II	JEDNOKRATNA POMOĆ													
	u novcu		1.670		1.360		553		445		361		1.357	5.746
	u naravi		0		3		8						50	61
	ukupno (1. + 2.)		1.670		1.363		561		445		361		1.407	5.807
	- od toga pomoći za potrebe školovanja		22		3		205		138		149		58	575
	- od toga za nabavku potrebne odjeće i obuće	112		5		23		95		733		76		1.044
	- od toga za nabavku osnovnih predmeta u kućanstvu		321		458		169		5		113		51	1.117
	- od toga za smrt člana obitelji		328				33		0		5		33	399
	- od toga za korisnike usluge smještaja		7		15				2		10		45	79
	- od toga za pogrebne troškove pomoći za uzdržavanje		172		18				16		7		46	259
	- drugo										53		1.174	1.227
	- od toga pomoći u iznosu većem od peterostrukog iznosa osnovice za ostvarivanje prava po osnovi socijalne skrbi (uz suglasnost Ministarstva)						2						0	2
	- broj različitih korisnika (samci i obitelji) kojima je jednom ili više puta odobrena pomoć u 2012. godini			617		129		402		24		974		2.146
III	POTPORE ZA OBRAZOVANJE													
	potpora za troškove smještaja u učeničkom domu (1.1.do 1.3.)	0		6				0		0		0		6
	dio osoba iz točke 2.2 -član obitelji polaznik srednje škole*			6				0				0		6

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB												UKUPNO
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	
	priznato pravo obitelji za člana - polaznika srednje škole **											0		0
	priznato pravo polazniku srednje škole, smještenom u učeničkom domu, neovisno o njegovim prihodima ili prihodima njegove obitelji ***											0		0
	potpora za troškove prijevoza	157		421				25		49		507		1.159
	potpora za školske udžbenike	465		231				95		733		645		2.169
	potpora za redovito studiranje			2						1		0		3
	Ukupno (1. do 4.)	622		660				120		783		1.152		3.337
IV	DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU													
	u punom iznosu (100% osnovice)	495		1.045		182		112		1.034		345		3.213
	u smanjenom iznosu (70% osnovice)	555		323		173		191		426		468		2.136
	ukupno (1. + 2.)	1.050		1.368		355		303		1.460		813		5.349
V	POMOĆ I NJEGA U KUĆI													
	ukupno usluga		53		58		19				0		0	130
	ukupno korisnika	37		2		19				0		0		58
VI	OSOBNA INVALIDNINA													
	u punom iznosu (250% osnovice)	341		256		108		46		187		138		1.076
	u smanjenom iznosu (125% osnovice)	11				0				1		2		14
	ukupno (1. + 2.)	352		256		108		46		188		140		1.090
VII	NAKNADA DO ZAPOSLENJA	192		58		44		25		73		68		460
VIII	STATUS RODITELJA NJEGOVATELJA													
	roditelj-status njegovatelja	61		68		36		19		42		43		269
	član obitelji - status njegovatelja					1				0		0		1
	Ukupno (1. + 2.)	61		68		37		19		42		43		270
IX	SOCIJALNE USLUGE (ukupno u tekućoj godini)													
	prva socijalna usluga	3824		991		163		305		1086		4469		10.838
	usluga savjetovanja i pomaganja - broj korisnika	457		3256		458		27		620		125		4.943
	- broj usluga				7652		22		43		452		74	8.243
	Pružatelj usluge - Zavod	435		7652		1021				452		74		9.634
	- dom socijalne skrbi							27				0		27
	- obiteljski centar	10										0		10

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB											UKUPNO	
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)		Broj pomoći
	- druge pravne ili fizičke osobe	12										0		12
	usluga obiteljske medijacije - broj korisnika							26				0		26
	- broj usluga								5				0	5
	Pružatelj usluge - Zavod											0		0
	- obiteljski centar											0		0
	- druge pravne ili fizičke osobe											0		0
	usluga pomoći i njege u kući - broj korisnika	37		2		51						0		90
	- broj usluga		53		58		51						0	162
	Pružatelj usluge - Centar za pomoć i njegu											0		0
	- dom socijalne skrbi	11		6								0		17
	- druge pravne ili fizičke osobe	26		52								0		78
	usluga stručne pomoći u obitelji (patronaža) - broj korisnika	1		45								0		46
	- broj usluga		2		2360								0	2.362
	Pružatelj usluge - dom socijalne skrbi											0		0
	- druge pravne ili fizičke osobe	1		2360								0		2.361
	usluga rane intervencije - broj korisnika	4						1				0		5
	- broj usluga	6						1				0	0	7
	Pružatelj usluge - dom socijalne skrbi											0		0
	- druge pravne ili fizičke osobe	4						1				0		5
	usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija) - broj korisnika	1		4				1				0		6
	- broj usluga								1				0	1
	Pružatelj usluge - dom socijalne skrbi											0		0
	- druge pravne ili fizičke osobe	1						1				0		2
	BORAVAK (cjelodnevni, poludnevni, povremeni)													
	BORAVAK U DOM SOCIJALNE SKRBI (Iskazuju se podaci o korisnicima u državnom domu (osnivač Republika Hrvatska), nedržavni dom (osnivač jedinica lokalne ili područne samouprave; udruga; vjerska zajednica; trgovačko društvo; druga pravna ili fizička osoba) te drugu pravnu osobu koja obavlja djelatnost socijalne skrbi (čl.242. Zakona o socijalnoj skrbi)													

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB												
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		UKUPNO
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	
	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	19		0		0		0		0		0		19
	državni dom	19										0		19
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0
	dijete s teškoćama u razvoju i odrasla osoba s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem (osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem)	20		0		0		0		0		0		20
	državni dom											0		0
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi	20										0		20
	djeca i mladež s problemima u ponašanju	12		0		0		0		0		0		12
	državni dom	12										0		12
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0
	starije i nemoćne osobe	0		0		0		0		0		0		0
	državni dom									0		0		0
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0
	odrasle osobe s mentalnim oštećenjem (psihički bolesne odrasle osobe)	0		0		0		0		0		0		0
	državni dom											0		0
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0
	djeca ovisnici o drogama ili drugim opojnim sredstvima i odrasle osobe ovisnici o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima	0		0		0		0		0		0		0
	državni dom											0		0
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB												
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		UKUPNO
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	
	djecu i odrasle osobe - žrtve obiteljskog nasilja	0		0		0		0		0		0		0
	državni dom											0		0
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0
	boravak u državni dom – ukupno (1.1.+2.1.+3.1.+4.1.+5.1.+6.1.+7.1.)	31		0		0		0		0		0		31
	boravak u nedržavni dom – ukupno(1.2.+2.2.+3.2.+4.2.+5.2.+6.2+7.2.)	0		0		0		0		0		0		0
	boravak -druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi - ukupno(1.3.+2.3.+3.3.+4.3.+5.3.+6.3+7.3.)	20		0		0		0		0		0		20
	Sveukupno (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.)	51		0		0		0		0		0		51
	SMJEŠTAJ (stalni, tjedni i privremeni)													0
	SMJEŠTAJ U DOM SOCIJALNE SKRBI (Iskazuju se podaci o korisnicima smještenim u državni dom (osnivač Republika Hrvatska), nedržavni dom (osnivač jedinica lokalne ili područne samouprave; udruga; vjerska zajednica; trgovačko društvo; druga pravna ili fizička osoba) te pravnu osobu koja obavlja djelatnost socijalne skrbi (čl. 242. Zakona o socijalnoj skrbi)													
	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	22		19		15		5		5		6		72
	državni dom	22		3		9		4		5		6		49
	nedržavni dom			16		6		1				0		23
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0
	dijete s teškoćama u razvoju i odrasla osoba s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem (osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem)	69		21		0		4		9		51		154
	državni dom	26		15				4		9		51		105
	nedržavni dom	16		6										22
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi	27												27
	djeca i mladež s problemima u ponašanju	20		2		0		2		6		12		42
	državni dom	19		2				2		6		12		41
	nedržavni dom											0		0

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB												UKUPNO
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi	1										0		1
	starije i nemoćne osobe	31		51		30		21		2		70		205
	državni dom	19		9		3		18		2		68		119
	nedržavni dom	12		42		26		3				2		85
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi					1								1
	odrasle osobe s mentalnim oštećenjem (psihički bolesne odrasle osobe)	104		58		11		11		7		19		210
	državni dom	82		11		10		11		7		19		140
	nedržavni dom	22		47		1						0		70
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi											0		0
	djeca ovisnici o drogama ili drugim opojnim sredstvima i odrasle osobe ovisnici o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima	9		1		0		1		1		0		12
	državni dom											0		0
	nedržavni dom			1						1		0		2
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi	9						1				0		10
	djecu i odrasle osobe - žrtve obiteljskog nasilja	7		0		0		2		0		8		17
	državni dom											8		8
	nedržavni dom											0		0
	druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi	7						2				0		9
	smještaj u državni dom – ukupno (1.1.+2.1.+3.1.+4.1.+5.1.+6.1.+7.1.)	168		40		22		39		29		164		462
	smještaj u nedržavni dom – ukupno(1.2.+2.2.+3.2.+4.2.+5.2.+6.2.+7.2.)	50		112		33		4		1		2		202
	smještaj - –druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi - ukupno(1.3.+2.3.+3.3.+4.3.+5.3.+6.3.+7.3.)	44		0		1		3		0		0		48
	Sveukupno (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.)	262		152		56		46		30		166		712
	SMJEŠTAJ ILI BORAVAK U OBITELJSKOM DOMU													
	korisnici													0
	djeca i mladež											2		2

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB												
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		UKUPNO
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	
	odrasle i starije osobe			5								13		18
	ukupno korisnici (1.1. + 1.2.)	0		5		0		0		0		15		20
	broj obiteljskih domova na području mjesne nadležnosti centra za socijalnu skrb													0
	za djecu i mladež											0		0
	za odrasle i starije osobe	10		1								1		12
	ukupno obiteljskih domova(2.1. + 2.2.)	10		1		0		0		0		1		12
	djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	0		0		1		0		0		2		3
	boravak											0		0
	smještaj					1						2		3
	dijete s teškoćama u razvoju i odrasla osoba s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem (osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem)	0		0		0		0		0		0		0
	boravak (ukupno)	0		0		0		0		0		0		0
	djeca											0		0
	odrasli											0		0
	smještaj (ukupno)	0		0		0		0		0		0		0
	djeca											0		0
	odrasli											0		0
	djeca i mladež s problemima u ponašanju	0		0		0		0		0		0		0
	boravak											0		0
	smještaj											0		0
	starije i nemoćne osobe	0		0		0		0		0		0		0
	boravak											0		0
	smještaj											0		0
	odrasle osobe s mentalnim oštećenjem (psihički bolesne odrasle osobe)	47		0		4		0		0		13		64
	boravak											0		0
	smještaj	47				4						13		64
	djeca ovisnici o drogama ili drugim opojnim sredstvima i odrasle osobe ovisnici o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima	0		0		0		0		0		0		0

Redni broj	PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB												
		OSIJEK		ĐAKOVO		VALPOVO		D. MIHOLJAC		NAŠICE		B. MANASTIR		UKUPNO
		Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći	
	boravak											0		0
	smještaj											0		0
	djecu i odrasle osobe - žrtve obiteljskog nasilja	0		0		0		0		0		0		0
	boravak											0		0
	smještaj											0		0
	boravak - ukupno (3.1.+ 4.1.+ 5.1.+ 6.1.+ 7.1.+ 8.1.+ 9.1.)	0		0		0		0		0		0		0
	smještaj - ukupno (3.2.+ 4.2.+ 5.2.+ 6.2.+ 7.2.+ 8.2.+ 9.2.)	47		0		5		0		0		15		67
	Sveukupno boravak i smještaj (3. do 9.)	47		0		5		0		0		15		67
	SMJEŠTAJ U UDOMITELJSKU OBITELJ													
	korisnici													
	djeca i mladež	31		26		21		20		25		86		209
	odrasle i starije osobe	96		42		52		21		48		51		310
	ukupno korisnici (1.1. + 1.2.)	127		68		73		41		73		137		519
	broj udomiteljskih obitelji na području mjesne nadležnosti centra za socijalnu skrb													0
	u kojima su smještene djeca i mladež	43		19		19		4		20		64		169
	u kojima su smještene odrasle i starije osobe	22		13		25		13		33		38		144
	ukupno udomiteljske obitelji (2.1. + 2.2.)	65		32		44		17		53		102		313
	Organizirano stanovanje													0
	Broj korisnika organiziranog stanovanja kojeg pruža dom ili druga pravna osoba	35		2								4		41
	Usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju korisnika											0		0
	Smještaj ili boravak korisnika ostvaruje se kao*													0
	stalan smještaj	35										316		351
	tjedni smještaj											0		0
	privremeni smještaj											2		2
	cjelodnevni boravak											0		0
	poludnevni boravak											0		0
	povremeni boravak											0		0
	Ukupno (1. do 6.)	35		0		0		0		0		318		353
X	odatak za osobne potrebe smještenog korisnika	30		195		96		76		50		209		656
XI	plaćanje pogrebnih troškova za smještenog korisnika	12		15	0	4				14		13		58

III. OSTALI OBLICI SOCIJALNE SKRBI

Zbrinjavanje socijalno ugroženih građana ostvaruje se i kroz određene oblike prava koja se utvrđuju temeljem drugih propisa, kao što su propisi o zapošljavanju, zdravstvenoj zaštiti, propisi o mirovinskom i invalidskom osiguranju, radnim odnosima.

a) Socijalna skrb nezaposlenih osoba

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Središnja služba Zagreb, Odjel plana i analize, siječanj 2013.) u prosincu 2012. godine u Osječko-baranjskoj županiji evidentirano je 85.438 korisnika mirovinskog osiguranja (zaposleni), što s 37.426 nezaposlenih osoba čini 122.864 ekonomski aktivna stanovnika (radne snage). Prema istim izvorima, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, povećana je razina radne snage za 986 osoba (0,8%) , pod utjecajem povećanja nezaposlenog (za 11,8 % ili 3.952 osobe) i smanjenja zaposlenog (za 3,4% ili 2.966 osoba) stanovništva.

Od ukupno 85.438 zaposlenih osoba, 71.960 radnika (84,2%) bilo je zaposleno kod pravnih i 6.543 (7,7%) kod fizičkih osoba, 3.323 (3,9%) je obrtnika, 2.558 (3%) poljoprivrednika te 1.054 radnika (1,2%) koji obavljaju samostalne profesionalne djelatnosti. Prema spolu, dominiraju zaposleni muškarci s udjelom od 54,5% naspram 45,5% zaposlenih žena. U odnosu na prethodnu godinu, smanjio se udio zaposlenih muškaraca, odnosno povećao udio zaposlenih žena za 0,3%.

Stopa registrirane nezaposlenosti Osječko-baranjske županije u prosincu 2012. godine iznosila je 30,5%, naspram stopi od 27,5% u prosincu 2011. godine. Istovremeno stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj bila je 20,1%. U ostalim županijama stope nezaposlenosti kretale su se od najniže 9,4% u Gradu Zagrebu do najviše 35,6% u Virovitičko-podravskoj županiji.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na kraju 2012. godine u Osječko-baranjskoj županiji registrirano je 92.501 korisnik zdravstvenog osiguranja (zaposleni), od kojih je 12.715 (13,8%) osoba iz samostalne gospodarske i profesionalne djelatnosti. Najveći dio zaposlenih prema djelatnostima imaju poslovni subjekti trgovine (13.276 ili 16,6%), prerađivačke industrije (12.962 ili 16,2%), javne uprave i obrane (8.226 ili 10,3%), obrazovanja (8.154 ili 10,2%) te građevinarstva (6.484 ili 8,1%). U odnosu na kraj 2011. godine zaposlenost je smanjena za 2,9% ili za 2.785 osoba, na što je utjecalo smanjenje zaposlenih u prerađivačkoj industriji, građevinarstvu, trgovini te javnoj upravi i obrani. Povećanje zaposlenih zabilježeno je u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, obrazovanju, opskrbi vodom, uklanjanju otpadnih voda, gospodarenjem otpadom te djelatnosti sanacije okoliša.

Tijekom 2012. godine u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Područnom uredu Osijek registrirano je prosječno mjesečno 34.438 nezaposlenih osoba, što je za 5,4% ili 1.775 osoba više od prosjeka prethodne godine. Na smanjenje/rast nezaposlenosti utječe priljev i odljev nezaposlenih osoba u (iz) evidenciju(e) Zavoda. Tako je na povećanje nezaposlenosti u 2012. godini utjecao izraženiji priljev od odljeva s evidencije Zavoda, tj. veći broj novoprijavljenih na evidenciju od brisanih osoba s evidencije Zavoda.

Radna snaga

- prema podacima HZMO 31. prosinca 2012. godine 85.438 korisnika mirovinskog osiguranja
- prema navedenim izvorima zaposlenost smanjena za 3,4% ili 2.966 osoba
- u isto vrijeme nezaposlenost povećana za 11,8% te je s 37.426 nezaposlenih osoba stopa nezaposlenosti bila 30,5%
- u odnosu na prethodnu godinu stopa nezaposlenosti povećana za 3%
- najviše zaposlenih (podaci HZZO) u trgovini (16,6%), prerađivačkoj industriji (16,2%), javnoj upravi (10,3%), obrazovanju (10,2%)

Nezaposlenost

- tijekom 2012. registrirano prosječno mjesečno 34.438 nezaposlenih osoba
- povećanje prosječne nezaposlenosti u odnosu na 2011. godinu za 5,4% ili 1.775 osoba

- razlog rasta: veći broj ulazaka (30.732 osobe) od izlazaka iz evidencije (26.780 osoba)
- sezonsko obilježje nezaposlenosti:
 - najniža: lipanj 31.467 osoba
 - najviša: prosinac 37.426 osoba

Struktura nezaposlenih

- spol: 54,4% žena, 45,6% muškaraca
- razina obrazovanja: 31,7% s trogodišnjom srednjom školom, 60,9% ukupno srednjoškolsko obrazovanje, 31,4% bez i sa završenom osnovnom školom
- dob: 35,4% osoba starije od 45 godina
- trajanje: prosječno 11 mjeseci, duže od godinu dana čeka na posao 49,5% nezaposlenih
- staž: bez staža 18,9%, više od 5 godina staža 42,2%
- krajem 2012. evidentirano 740 osoba s invaliditetom ili 2,0% od ukupno nezaposlenih
- evidentirano prosječno 2.746 hrvatskih branitelja ili 8,0% nezaposlenih, povećanje za 5,4% ili 141 branitelj

Prostorna nezaposlenost

- Osječko-baranjska županija treća po nezaposlenosti u RH (10,4%)
- prosječna nezaposlenost povećana u svim ispostavama, u Belom Manastiru za 7,8%, Donjem Miholjcu za 6,6%, Đakovu za 4,2%, Našicama za 3,8%, Osijeku za 5,8 % i Valpovu za 3,8%
- žene dominiraju u Našicama (56,8%), osobe starije od 45 godina u Belom Manastiru (38,4%), kao i osobe bez i sa završenom osnovnom školom (40,8%)
- najveći udio nezaposlenih koji čekaju na zaposlenje duže od jedne godine je u Našicama (51,7%)

Zapošljavanje

- s evidencije zaposleno temeljem radnog odnosa 17.016 osoba, 1,3 % ili 222 osobe manje nego u 2011. godini
- struktura zapošljavanja:
 - 50,4% žene
 - 66,5% srednjoškolskog obrazovanja
 - 92,9% na određeno vrijeme
 - 14,9% u prerađivačkoj industriji, 14,3% u hotelima i restoranima, 11,8% u trgovini
- stopa zapošljavanja 26,5%:
 - smanjenje za 1,6%
 - viša razina obrazovanja veća stopa zapošljavanja: sa završenim fakultetom 32,1%
 - stope veće od ukupne stope u Donjem Miholjcu (30,2%) i Belom Manastiru (29,5%)

Nacionalni plan poticanja zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu

- 3.952 osobe zaposlene ili obrazovane:
 - sufinanciranje zapošljavanja: 372 osobe
 - sufinanciranje samozapošljavanja: 124 osobe
 - obraz. za poznatog poslodavca: 11 osoba
 - obrazovanje nezaposlenih: 19 osoba
 - javni radovi: 2.933 osobe
 - stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa: 485 osoba
 - obrazovanje po projektima: 8 osoba
- "Desetljeće za uključivanje Roma 2005-2015":
 - javni radovi: 294 osobe
 - sufinanciranje obrazovanja: 5 osoba
 - sufinanciranje zapošljavanja: 2 osobe.

b) Socijalna skrb u području zdravstvene zaštite

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje Područnog ureda Osijek stanje je sljedeće:

	2011. godina	2012. godina
- ukupan broj nositelja zdravstvenog osiguranja	188.372	-
- ukupan broj osiguranih osoba	305.004	303.326
- ukupan broj osiguranih osoba temeljem članka 13. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (osobe nesposobne za samostalan život i rad i koje nemaju sredstava za uzdržavanje)	2.903	3.949
- broj učenika i studenata osiguranih putem srednje škole i fakulteta	310	340
- broj članova seljačkog kućanstva starijih od 65 godina	1.054	1.099
- broj djece do 18 godine života osiguranih putem HZZO	2.646	2.616
- najniži iznos plaće za vrijeme bolovanja	831,50 kn	831,50 kn
- najviši iznos plaće za vrijeme bolovanja	4.257,28 kn	4.257,28 kn
- visina pomoći za opremu novorođenog djeteta	2.328,28 kn	2.388,20 kn
- broj korisnika dopunskog osiguranja	205.531	-

Troškovi osiguranja gore navedenih kategorija pokrivaju se iz sredstava Državnog proračuna i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, osim kod dopunskog osiguranja koje plaćaju sami korisnici.

c) Socijalna skrb u području mirovinskog osiguranja

U nastavku Informacije daje se prikaz s podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o broju korisnika mirovina, doplatka za djecu i osiguranika mirovinskog osiguranja na području Županije i Republike Hrvatske na dan 31. prosinca 2012. godine.

Na dan 31. prosinca 2012. godine na području Županije evidentirano je 35.884 korisnika starosne mirovine, 14.839 korisnika invalidske mirovine te 16.091 korisnik obiteljske mirovine, ukupno 66.814 umirovljenika.

Evidentirano je 19.497 korisnika doplatka za djecu, odnosno 35.284 djece.

Također je evidentirano je 85.799 osiguranika mirovinskog osiguranja, od toga 46.732 muška (54,47%) i 39.067 ženskih osiguranika (45,53%). Na području Republike Hrvatske evidentirano je 1.432.740 osiguranika, od toga 766.016 muških (53,47%) i 666.724 ženska osiguranika (46,53%).

PREGLED OSNOVNIH PODATAKA ZA OSJEČKO-BARANJSKU ŽUPANIJU I REPUBLIKU HRVATSKU

VRSTE MIROVINA	OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA		REPUBLIKA HRVATSKA	
	Broj korisnika ZOMO*		Broj korisnika	
	2011.	2012.	2011.	2012.
Starosna mirovina	35677	35884	566743	573458
Invalidska mirovina	15411	14839	231029	224850
Obiteljska mirovina	16286	16091	208922	207052
UKUPNO	67374	66814	1006694	1005360
II. OSIGURANICI	88701	85799	1468133	1432740
III. DOPLATAK ZA DJECU				
- broj korisnika	20051	19497	216013	212796
- broj djece	36345	35284	403064	395771

NAPOMENA: * - Zakon o mirovinskom osiguranju

Prema Popisu stanovnika iz 2011. godine na području Republike Hrvatske bilo je 4.284.889 stanovnika, dakle na području Republike Hrvatske u ukupnom broju stanovnika je oko 23% umirovljenika.

Prema istom Popisu na području Županije bilo je 305.032 stanovnika, dakle na području Županije u ukupnom broju stanovnika je oko 22% umirovljenika.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za ožujak 2013. godine, u Zavodu je bilo 1.431.939 osiguranika te 1.221.510 korisnika mirovine.

Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika na području Republike Hrvatske za isto razdoblje iznosi 1:1,17, dok prosječna mirovina (prema Zakonu o mirovinskom osiguranju) iznosi 2.201,91 kuna.

Udio prosječne mirovine u prosječnoj neto plaći za veljaču 2013. godine (5.447 kn) iznosi 40,42% na razini Republike Hrvatske.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za ožujak 2013. godine, u Zavodu je bilo 167.063 korisnika doplatka za djecu te 316.676 djece.

Prosječna svota doplatka za djecu (bez razlika za prethodne mjesece) za isto razdoblje iznosi 356,80 kuna. Prosječna svota doplatka za djecu (s razlikama za prethodne mjesece) iznosi 364,51 kunu.

d) Socijalna skrb u području radnih odnosa

Inspektori rada (radni odnosi) Područne jedinice Osijek u Osječko-baranjskoj županiji obavljaju inspekcijske nadzore u okviru dva Odjela u sjedištu PJ Osijek i dvije ispostave i to:

- Odjel nadzora nezakonitog zapošljavanja
- Odjel radnih odnosa
- Ispostava /Odsjek inspekcijskog nadzora u Đakovu
- Ispostava/ Odsjek inspekcijskog nadzora u Našicama

U 2012. godini obavljeno je ukupno 1.767 inspekcijskih nadzora, utvrđeno je 1.474 prekršaja i podneseno 635 optužnih prijedloga. Od ukupno prekontroliranih 21.728 radnika, bez uručene potvrde o sklopljenom ugovoru o radu zatečena su 192 radnika, bez prijave nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja 128 radnika, uz prijavu nadležnim tijelima osiguranja sa zakašnjenjem 70 radnika, 9 stranaca koji su radili protivno propisima, 769 radnika kojima poslodavac nije uručio obračun plaće, 1.919 radnika kojima nije isplaćena minimalna plaća te 254 radnika koji su radili prekovremeno.

U prekršajnom postupku je doneseno ukupno 596 odluka, od čega 577 presuda, izrečeno je 487 novčanih kazni u ukupnom iznosu od 5.857.890,00 kuna te donijeto 16 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 220.150,00 kuna.

U upravnom postupku doneseno je 128 rješenja, od čega 77 usmenih. Pečaćenjem poslovnih prostorija, uređaja i opreme izvršeno je 47 usmenih rješenja, na drugi pogodan način 10, a 20 usmenih rješenja je izvršeno uplatom 30.000,00 kuna po radniku u Državni proračun, u ukupnom iznosu od 1.470.000,00 kuna, umjesto pečaćenja.

U području socijalne skrbi tijekom 2012. godine obavljeno je 7 inspekcijskih nadzora u privatnim ustanovama za smještaj starijih i nemoćnih osoba te su utvrđeni slijedeći prekršaji koji su ujedno i najčešći prekršaji u inspekcijskim nadzorima:

- nevođenje ili neuredno vođenje evidencije o radnicima i radnom vremenu radnika,
- prekovremeni rad radnika,
- neuručivanje obračuna plaće,
- uskrata prava korištenja dnevnog odmora,
- rad na "crno" (bez sklopljenog ugovora o radu, odnosno bez prijave tijelima obveznog osiguranja),
- neisplata minimalne plaće,
- nezakonito otkazivanje ugovora o radu.

Po djelatnostima, najčešći prekršaji utvrđeni su u ugostiteljstvu, pekarstvu i građevinarstvu.

IV. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Područje socijalne skrbi jedno je od najosjetljivijih područja u društvu. Posebno je to izraženo na području naše Županije koje je izravno bilo zahvaćeno ratom i njegovim posljedicama, a kada su bili vidljivi pozitivni pomaci u svim sferama, od gospodarstva, zapošljavanja, bolje socijalne slike, nastupile su posljedice recesije u kojoj se nalazi cjelokupna Država. Takvo stanje odrazilo se na stanje u gospodarstvu i na povećanje nezaposlenosti, a samim tim i na socijalnu sliku Županije u 2012. godini.

U odnosu na 2011. godinu, stopa nezaposlenosti u 2012. godini povećana je za 3%. Nezaposlenost u Županiji je i dalje vrlo visoka, 37.426 nezaposlenih osoba u prosinca 2012. godine tražilo je posao (oko 12% stanovnika), a uz to oko 22% stanovnika Županije su umirovljenici.

U odnosu na 2011. godinu, u 2012. godini zapaža se trend povećanja broja pomoći za uzdržavanje (oko 300 obitelji/samaca više) te trend znatnog smanjenja jednokratnih pomoći ostvarenih putem centara za socijalnu skrb (manje oko 1.800 korisnika zbog smanjenja sredstava iz Državnog proračuna i pooštavanja kriterija za priznavanje prava), povećanje naknada do zaposlenja djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom (za 26) i povećanje broja roditelja u statusu roditelja njegovatelja (za 18) te smanjenje osoba smještenih u domove socijalne skrbi, udomiteljske obitelji i obiteljske domove.

Ovi pokazatelji ukazuju na trend pogoršanja socijalnog stanja u Županiji, ali istovremeno ukazuju na sve veću senzibiliziranost civilnog društva i institucija za pomoć u rješavanju poteškoća u koje zapadaju pojedinci i obitelji. Ono što je također zapaženo u zadnjih par godina je činjenica da je sve veći broj građana koji se žele baviti poslovima pružanja socijalnih usluga. Na taj način žele riješiti posao za sebe i svoju obitelj.

Kada se promatra područje Županije, podaci o korisnicima pomoći za uzdržavanje, kojih je bilo ukupno 6.842, govore da je oko 26% ukupnog broja korisnika s područja nadležnosti Centra za socijalnu skrb Beli Manastir, odnosno 1.753 korisnika, što ukazuje na to da je područje Baranje i dalje u najlošijoj socijalnoj situaciji.

Značajnu ulogu u procesu decentralizacije socijalne skrbi imaju jedinice lokalne samouprave.

Uspoređujući ukupna izdvajanja jedinica lokalne samouprave u 2012. godini, u odnosu na 2011. godinu, vidljivo je da su jedinice lokalne samouprave za troškove stanovanja socijalno ugroženih građana, a što im je zakonska obveza, izdvojile gotovo isti iznos sredstava. Za druge oblike socijalnih davanja, kao određeni nadstandard utvrđen njihovim općim aktima, izdvojile su oko 1.000.000,00 kuna manje što ukazuje na sve manji fiskalni kapacitet jedinica lokalne samouprave, posebno manjih općina na području Županije.

U sustavu socijalne skrbi sve više se razvijaju novi oblici socijalne skrbi koji omogućavaju korisnicima da što duže ostanu u vlastitoj obitelji. Sve je veći broj civilnih udruga koje pružaju različite oblike socijalne skrbi, što svakako treba i dalje poticati.

Na području Županije sustav socijalnih usluga relativno je dobro razvijen, no još uvijek nedostaju kapaciteti za određene vrste usluga kao što je manjak stacionarnog smještaja za starije i nemoćne osobe na pojedinim područjima Županije, nedostatak ustanove za pružanje usluga skrbi osobama s mentalnim i fizičkim poteškoćama, nedostatak ustanove za smještaj osoba s Alzheimerovom i drugim demencijama. Postojeće socijalne usluge nisu ravnomjerno raspoređene na cijelom području Županije te u tom smjeru treba dalje razvijati politiku Županije.

Za primijetiti je i da su domovi za starije i nemoćne osobe čiji je osnivač Županija u cijelosti popunjeni i da imaju velike liste čekanja na smještaj, dok s druge strane u privatnim ustanovama i kod privatnih osoba koje se bave socijalnim uslugama ima slobodnih kapaciteta. Zasigurno da na takav raspored korisnika i potencijalnih korisnika ima utjecaj cijena usluge.

I kao zaključak svega, potrebe za socijalnim uslugama i socijalnim davanjima sve su veće s obzirom na ekonomsku i financijsku krizu, s druge strane, iz istih razloga, mogućnosti takvih davanja su manje.